

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

VABIMO

na shod SDS, ki se vrši danes ob 6. uri zvečer v veliki dvorani
KAZINE

Govorita gg.:

narodni poslanec **dr. Albert Kramer**

mestni župan **dr. Dinko Puc**

Posebnih vabil nismo razpošiljali. Vabljeni pa so tem potom
vsi somišljeniki, da čujejo poročila svojih mandatorjev.

Naša socijalna politika na zatonu

Tako je izjavil na današnji seji finančnega odbora minister dr.
Gosar. — Pod klerikalnim ministrom se je demontiralo na so-
cijalnem polju še to malo, kar smo imeli. — Vlada se briga
samo za lovišča.

— Beograd, 14. januarja. Na včerajšnji
popoldanski seji je finančni odbor z glasovi
vladne večine odobril proračun prometne-
ga ministrstva. Pred glasovanjem je po-
dal prometni minister general Milosavlje-
vič daljšo izjavo, v kateri se je zahvalil
opoziciji, zlasti pa g. dr. Žerjavu, za nje-
gove stvarne predloge in vseskozi objek-
tivno kritiko. Kot poseben uspeh dr. Žer-
java je trdil zabeležiti izjavo prometne-
ga ministra, da bo nemudoma ukinit centrali-
zacijo železniških nabav ter izdal nalog,
da se nabave izvrše kakor prej pri ob-
lastnih direkcijah.

Na današnji dopoldanski seji je finančni
odbor razpravljal o proračunu ministri-
stva za socijalno politiko. Uvodoma je po-
dal minister dr. Gosar zelo kratek ekspo-
ze, v katerem se je skušal že vnaprej bra-
niti pred kritiko opozicije. Priznal je, da
je naša socijalna politika na zatonu ter
da je proračun, kakor ga je predložil, ne-
zadosten. Izgovarjal pa se je, da ni nič
manjši kakor lansko leto. Na zunaj sicer
res znaša komaj 30 milijonov Din, to pa
da je posledica tega, ker so se izdatki
za invalidske podpore in odkup invalidni-
ne prenesli na vrhovno državno upravo,
kreditu za bolnice pa so prešli na oblastne
samouprave. Nato je na kratko poročal o
delovanju svojega resora in predvsem za-
trjeval, da posveča ministrstvo glavno
paznjo delavskemu vprašanju. Mimogrede
je omenjal skrbstvo za izseljence, glede
prekrške pasivnih krajev pa je izjavil, da
je doslej v to svrhu izdal 22 milijonov Din.
Radičevci so pri tej priložnosti protestirali
proti partizanskemu postopanju pri razdelje-
vanju podpor ter očitali vladi odnosno mi-
nistru socijalne politike, da deli podpore po
strankarski pripadnosti. Dr. Gosar teh
očitkov ni niti zavračal in je le prosil, naj
finančni odbor odobri predloženi proračun.
Debato je otvoril radičev dr. Kme-

vič, ki je v svojem govoru naglasil, da je
tudi minister dr. Gosar popolnoma razočar-
an. Ko je stopil v vlado, so klerikalci v
svojih listih napovedovali kolosalen preo-
kret, tako da je bila javnost res že uver-
jena, da je nastopila nova doba naše so-
cijalne politike. Dejstvo pa je, da se je še
ono malo, kar je doslej obstajalo, pod Go-
sarjevim ministrom, demontiralo. Mini-
ster dr. Gosar ni znal urediti niti enot-
nega odpiranja in zapiranja trgovin. O re-
ševanju važnih socijalnih problemov pa
sploh ni govoril. Že proračun sam je do-
kaz, da je naša socijalna politika v zadnjih
vzduhljajih. Proračun tega resora, na ka-
tere ga polajajo drugod največjo važnost,
ne znaša pri nas niti pol odstotka celotne-
ga proračuna.

Naslednji govornik posl. Demetrovič
(SDS) je uvodoma naglasil, da smo sedaj
pod ministrom dr. Gosarja dobili po-
leg politične še socijalno reakcijo. O kakš-
ni socijalni politiki pri nas sploh ne more
biti več govora. Za izseljence se vlada sploh
ne briga in so prepuščeni popolnoma svoji
usodi. Govornik je nato ostro kritiziral po-
stopanje z invalidi, katerim država še ni
izplačala zaostalih invalidnin, kamoli da
bi uredila invalidsko vprašanje na moder-
ni podlagi. Vehementno je napadal ministra,
da postopa z invalidi pristransko ter da
zapoštevja prečanske invalide. Obširno je
govoril o malomarnosti socijalnega mi-
nistra glede prekrške pasivnih krajev in
naglašal, da se briga Vukičevićeva vlada
za lovišča, ne vidi pa gladi in pomanj-
kenja celih pokrajev. Minister za socijalno
politiko, v katerega kompetenco spada ta
skrb, nosi za to pred narodom vso odgo-
vornost.

Debata ob 12.30 še traja. Proračun bo po
vsej priliki sprejet še na dopoldanski seji.
Ker je danes pravoslavno novo leto, finančni
odbor ne bo zasedal.

Zanimiva polemika Med Parizom in Rimom

— Rim, 14. jan. V polemiko med franco-
skim publicistom Pertinaxom in listom
«Giornale d'Italia», ki je nastal zaradi tr-
ditve, da je Francija l. 1923 odklonila Mus-
solinijev predlog za sklenitev prijateljske
pogodbe med Italijo, Jugoslavijo in Fran-
cijo je danes na prošnjo rimskega lista po-
segel tudi senator Contarini, bivši general-
ni ravnatelj v zunanjem ministertvu, ki je
podal nekaj zanimivih izjav. Senator poja-
snjuje, da so se razgovori za sklenitev ita-
lijansko-francosko-jugoslovenskega spora-
suma pričeli šele tekoma januarja 1926. Prej-
šnja pogajanja, ki niso imela nikoli oficial-
nega značaja, je treba smatrati le kot
nekakšno prehodno izmenjavo mnenj.
Italija je takrat hotela utrditi prijateljsko
odnosje s Francijo, a odstraniti je bilo
treba razna sporna vprašanja, ki so začela
vztrajati italijansko javno mnenje. Ta-
ko je n. pr. vladala v Italiji prepričanje,
da Francija podpira Jugoslavijo v njenem
odporu proti ugodni rešitvi reškega vpra-
šanja. Tedaj se je mislilo, da bi se sporne
zadeve dale odstraniti potom pogodbe med
vsemi tremi državami, na podlagi katere
bi se uvedla nekakšna kontrola glede spo-
lnih medsebojnih odnosov med Italijo,
Francijo in Jugoslavijo. Od l. 1926 pa je
ostalo samo pri ideji in predlog do takrat
še ni dobil konkretnih oblik.

Umazane kupčije z izseljenci

— Zagreb, 14. januarja. Tukajšnji izse-
ljeniški komisariat je odkril tajno organi-
zacijo, ki je spravljala naše ljudi v Brazi-
lijo. Agenti te organizacije so pošiljali iz-
seljence na Dunaj, kjer so jim preskrbeli
avstrijske potne liste in jih nato preko Ham-
burga vtihotapili v Brazilijo. Organizacija so
prišli na sled predvsem slučajno. Dva izse-
ljence sta se namreč na Dunaju obrnila na
napaten naslov in sta tako vabudila posre-

Zbližanje med Bolgarijo in Rumunijo

— Sofija, 14. jan. Vesti, da se bo v krat-
kem podpisala bolgarsko-rumunska pogo-
da se potrjujejo. Dogovor bosta podpisala
za Rumunijo v odsotnosti zunanjega mini-
stra Titulescu notranji minister Duca, za
Bolgarijo za poslanca in Bukarešti Pamenov.
Podpis pogodbe je bil zaradi raznih med
obema državama neresenih vprašanj, zlasti
reparacijskih, odložen za tri leta. V zad-
njem času pa se je dosegel dogovor, po ka-
terem mora Bolgarija plačati v treh letnih
obrokih 320 milijonov leva, nakar se bodo
ukinili sekvestri nad bolgarskim premože-
njem v Rumuniji. Rumunskim in bolgar-
ski vojniški oskodovalcem se bo škoda po-
vrnila. Bolgarska vlada, ki se sklicuje na
besedilo neulluske mirovne pogodbe, za-
hteva, naj se ji vpišejo v dobro reparacijs-
ka plačila, ki so bila izplačana v to svrhu.
Rumunski zunanji minister je baje ugodil
tej želji ter pred svojim odpotovanjem v
mozestvo poveril notranjega ministra Du-
ca, da podpiše to pogodbo, ki bo velike
važnosti za zblížanje med obema država-
ma, zlasti glede izboljšanja položaja narod-
nostnih manjšin v obeh državah.

GOLJUFJE PRI NEMSKIH REPARACIJAH

— Pariz, 14. jan. Finančno ministertvo
demitira vest, da gre pri goljufijah pri
nemških reparacijskih davkih za velikan-
ske vsote. Prvo hitno preiskavo je policija
izvršila že v soboto, in sicer v pariški po-
družnici nemške «Para Import und Export-
gesellschaft». Ravnatelj te družbe Louis
Goldschmidt je pri sklepih teh goljufijah
pogosto igral veliko vlogo.

Nečuvno postopanje z železniškimi invalidi

Osrednji urad za zavarovanje delavcev s 1. januarjem
železniškim invalidom izplačilo rentnin. — Krivda zadene mi-
nistra dr. Gosarja. — Posredovanje dr. Kramerja.

— Ljubljana, 14. januarja. Te dni so
dobili železniški rentniki obvestilo, da
jim je Osrednji urad za zavarovanje
delavcev s 1. januarjem ustavil izpla-
čilo rent. Kako hud udarec pomeni ta
ukrep za železniške rentnike, bo raz-
umel le oni, ki ve, da so bili ti reveži,
ki so se ponesrečili v izvrševanju na-
porne in odgovorne železniške službe
ter postali nesposobni za vsakršno de-
lo, že doslej obsojeni na pomanjkanje,
kajti borne rente niso zadostovale niti
za najprimitivnejše življenjske potreb-
ščine. Sedaj pa so izgubili še ta skrom-
ni dohodek. Odlok o ustavitvi rent se
nanaša na one, ki so se ponesrečili pred
1. julijem 1922.

Krivda za ta nečuvni škandal leži
predvsem na prometnem ministertvu, v
čegar kompetenco spada preskrbovanje
rentnikov. V smislu svoječasnega
dogovora je Osrednji urad za zavarova-
vanje delavcev prevzel izplačilo teh
dajatev. Ker pa prometno ministertvo
doslej kljub ponovnim urgencam ni po-
skrbelo za potrebne kredite in niti ni
obračunalo z osrednjim uradom, je bil
ta končno prisiljen, da izplačilo ustavi.
Izplačilo se je vršilo doslej v breme in
škodo zavarovancev osrednjega urada.

Razumljivo je, da je vzbudilo to po-
stopanje odgovornih činiteljev ne le v
železničarskih krogih, marveč v vsej
javnosti upravičeno ogorčenje. Posto-
panje vlače odnose prometnega mini-

strstva je tem bolj škandalozno, ker je
država tudi po mednarodnih pogodbah
prevzela dolžnost, da skrbi za reveže,
ki so postali dela nezmožni v izvrše-
vanju prometne službe in ki so svoje-
časno vplačevali sami prispevke v to-
zadevne fonde.

Danes se je zglasila pri nar. poslan-
cu dr. Kramerju deputacija prizadetih
rentnikov ter mu opisala naravnost ob-
upne razmere, v katerih se nahajajo
sedaj sredi zime. Posl. dr. Kramer je
takoj interveniral na pristojnem mestu.

Tako se je skrb SLS za najbednej-
še zopet izkazala v pravi luči. Opozar-
jamo, da spada zavod za zavarovanje
delavcev v pristojnost ministra za so-
cijalno politiko dr. Gosarja, ki je tudi
imenoval novo ravnateljstvo ljubljans-
kega okrožnega urada in ki mu goto-
vo ni bilo neznano, da vlada ni poskr-
bela za potrebno kritje izdatkov v svr-
ho izplačila skromnih rentnin železni-
škim invalidom. Že pred meseci je bilo
znano, da bo moral zavod za zavarova-
vanje delavcev ustaviti izplačilo rent-
nin, ako ne dobi od vlade nakazanega
kredita, sedaj se je to tudi zgodilo, ker
pač minister za socijalno politiko ni
storil svoje dolžnosti in posredoval pri
svojem tovarišu prometnem ministru
za potrebne kredite. Res lepe posledice
rodi krščaško-socijalna politika dr.
Gosarja.

Kongres demokratske stranke obeta presenečenja

G. Vukičević pritiska na dr. Marinkovića, naj pomiri nezado-
voljneže v demokratski stranki. — Če bi strankin kongres spre-
jel kake sklepe, ki niso v skladu s politiko koalicije, bo izvajal
g. Vukičević konsekvence. — Nova parola.

— Beograd, 14. januarja. Kongres de-
mokratske stranke vzbuja v vladnih krogih
vedno večje vznemirjenje. Posvetovanja
glavnega odbora, ki so se vršila zadnje dni,
so pokazala, da bo kongres spravił situa-
cijo z mrtve točke in da je računati s tem,
da se bo napetost med radikali in demokra-
ti v vladi po kongresu še bolj poostila. Vsi
napori g. Vukičevića, da bi utrdil svoj po-
ložaj v radikalskem klubu, so ostali brez-
uspešni, prav tako pa se dozdeva, da bodo
v demokratski stranki ostali oni, ki zago-
varjajo sodelovanje z vlado g. Vukičevića,
v manjšini.

Splošno pozornost je vzbudil včerajšnji
sestaneček med gg. Vukičevićem in dr. Ma-
rinkovičem. G. Vukičević je prosil dr. Ma-
rinkovića, naj mu natoči čistega vina in ga
informira o razpoloženju v demokratskem
klubu. V poučenih krogih se zatrjuje, da je
g. Vukičević pri tej priliki obvestil dr. Ma-
rinkovića, da namerava takoj podati ostavo,
če bi kongres demokratske stranke spre-
jel sklepe, ki bi ne bili v skladu z načeli
radikalno-demokratske koalicije. Obenem
mu je izrazil svoje nezadovoljstvo nad izja-
vami, ki so bile podane na zadnjih sejah
glavnega odbora demokratske stranke in ki
pričajo, da nerazpoloženje napram Vukiče-
vičevemu režimu stalno narašča. G. Vukiče-
vič je tudi pri tej priliki skušal vplivati na
dr. Marinkovića, naj v demokratski stranki
odločno nastopi v obrambo vlade.

Demokratski ministri so v dokaj delikat-
nem položaju. Odpor proti sklepom kongre-
sa bi lahko dovedel do razcepa stranke. V
demokratskih krogih pa se naglašajo, da do
tega v nobenem slučaju ne pride, pač pa
bi demokratski ministri v slučaju, da bi se
kongres izjavil proti nadaljevanju koalicije
z radikali, takoj podali ostavko.

Zdi se, da polaga g. Vukičević zadnje
nade na rekonstrukcijo vlade. Sedaj, ko so
se izjavili vsi poskusi z izigravanjem ene
stranke proti drugi in ko so se razblinile
vse intrige, s katerimi so vladni radikali
hoteli razcepiti Kmečko - demokratsko
koalicijo in na ta način pridobiti eno ali
drugo stranko za vstop v vlado, so izdali
vukičevićevci zopet novo parolo. Za pro-
slavo 10letnice obstoja države naj bi se so-
stavila koncentracijska vlada, v kateri bi
sodelovale vse stranke, predvsem pa
Km.-dem. koalicija. V političnih krogih tu-
di ta parola ni naletala na zaželeni uspeh,
ker vse stranke odklanjajo sodelovanje v
vladi, kateri bi načeloval g. Vukičević.
Koncentracijska vlada ni zaželenca, toda

le pod vodstvom kake druge osebnosti,
kateri bi vse stranke zaupale.

Pri vsem tem pa narašča proti Vukiče-
viču odpor tudi v radikalskem klubu. Beo-
gradski listi objavljajo izjave radikalskih
prvakov, ki napovedujejo skorajšnji padec
Vukičevićevega režima. Neprestane avdi-
ence g. Vukičevića na dvoru spravljajo
politični krogi v zvezo z njegovimi zadnji-
mi poskusi, da se obdrži na krmilu. Opa-
žati pa je, da se polasča pesimizem tudi
Vukičevićevih ožjih prijateljev, ki sedaj že
sami dvomijo v kakršnikoli uspeh njegove
akcije.

Delegati že prihajajo.

— Beograd, 14. januarja. Danes so do-
speli semkaj že številni delegati za jutrišnji
kongres demokratske stranke. Opažati pa
je, da vsi delegati iz province odobravajo
politiko g. Davidovića ter da imajo od svojih
organizacij strog nalog nastopiti proti
nadaljevanju koalicije z radikali. V demo-
kratskem klubu so se danes ves dopoldne
vršila živahna posvetovanja poedinih sku-
pin. V vseh političnih krogih z napetostjo
pričakujejo jutrišnje razprave na kongresu.

Zopet atentat v Skoplju

— Beograd, 14. januarja. Pravni referent
skopljanske oblasti Velimir Prelić, na
katerega je včeraj izvršila agentinja ma-
kedonskuvjušiči Mara Buljeva v Skoplju
atentat, je še vedno v nezavesti. Zdravniki
nimajo upanja, da bi ga ohranili pri živ-
ljenju. Preiskava se z vso naglico nadaljuje.
Kakor se doznava, so oblasti odkrile
znova zelo važne stvari, ki dokazujejo, da
hočejo makedonskuvjušiči nadaljevati z
atentati. Ker pa so varnostni ukrepi, ki so
jih podvzele naše oblasti na bolgarski meji,
onemogočili prehod komitskih trojk, se po-
služujejo makedonskuvjušiči sedaj žensk, da
na ta način nadaljujejo svojo teroristično
akcijo. V zvezi s tem atentatom je bilo v
minuli noči aretiranih več oseb, ki so
osumnjene, da so bile v zvezi z atentatorko
ter da vzdržujejo zveze z makedonskim
odborom. Podrobnosti preiskave še niso
znane.

ČSL.-ALBANSKI TRGOVIN- SKI INTERESI

— Praga, 14. jan. Listi poročajo, da se
namerava na inicijativo albanskih intere-
sentov ustanoviti v Pragi češkoslovaško-
albanski trgovinski muzej, odnosno v Ti-
rani skladišče vzorcev. Tozadevna pogaja-
nja so se še vedla.

Iz ljubljanske kronike Turneja kolesarskega tatu. — Muhasto januarsko vreme.

Fric Sušnik je bil l. 1903 rojen v Gradcu, a
je po materi pristojen v Ljubljano. Po poklicu
je pekovski pomočnik, toda delati noče in raje
se potepa po Sloveniji, kjer krađe, kar mu pride
pod roko, zlasti pa kolesa. Je izvrsten kolesar.
Pojavil se je najprej v Prevaljah, kjer je gotovo
kradel, in se nato per pedes apostolorum napotil
preko Velenja v Celje. Tu je svoletu tovarišu
izmaknil 100 Din in odplihal peš čez Trojane. Pri-
šel je pred božičnimi prazniki v prijetno vasico
Krtino pri Lukovici v kamniškem okraju. Nave-
ličal se je pešhoje, zato je pograbil posestnika
Andreja Ravnikarja staro kolo ter se odpeljal
dalje proti Gorenjski. Vozil se je nekaj časa tu-
di v Ikvau, ker sta mu na kolesu počili pnevmati-
ki. Vozil se je samo do Radovlice. Nato je je
mahnil peš s kolesom proti Jesenicam. Slučaj je
hotel, da je v Zabrzečnici videl pred neko gostil-
no popolnoma novo kolo. Hitro ga je pograbil in
pustil na mestu staro kolo. Vozil se je nato
okrog, končno pa so ga orožniki prišli in odpe-
ljali v zapore radovljiškega okrajnega sodišča,
kjer je preстал kazen radi potopevanja in drugih
služnih deliktov. Po prestani kazni se je včeraj
jutraj pripeljal v Ljubljano. Ljubljanska policija
je bila po opisu obveščena o drznem kolesar-
skem tatu. V arhivu so našli kmalu Sušnikovo
sliko. Na glavnem kolodvoru so ga prijeli in od-
vedli v zapor. Ko ga je pol. nadzornik g. Zajdela
zasiheval, je svoje kolesarske tatvine le indirek-
tno priznal. Postavil se je popolnoma na stalšče
ameriških zločincev čes.

— Nedolžen sem. Vaša dolžnost je, da mi do-
kažete tatvine, moja je, da se branim. Jaz ne
vem, kje je Krtina, niti ne kje je Lukovica.

Predzrna kolesarskega tatu so spravili v

zapore delnega sodišča, kjer pričakuje zaslu-

ženo nagrado.

Vreme, ki bi moralo biti po mnenju starih

vremenskih prerokov v januarju najmržlješe, je

letos postalo sila muhasto in nagajivo. Zdalj vlada

gosta megla in mraz, a zdaj zopet pošlje solne

in nastopi pravo pomladansko vreme. Ko je

toplejše, ožive v Tivoliju in drugod ptice-pevke,

ko pa pritisne mraz, vse utihne.

Včeraj je vladala v mestu prava londonska

megla. Take Ljubljanci že dolgo ne poznajo.

Danes dopoldne je solnce pregnalo meglo in je

nastalo krasno vreme. Vremenski preroki, ki

redno prihajajo k vremenskih hišici v Zvezdi, pa

so danes začudeno gledali nenadni padec baro-
metra. Skoraj niso mogli verjeti. Vremensko po-
ročilo meteorološke postaje namreč navaja, da

je snežilo ob 20. kazal barometer 767,7, termome-
ter—0,2° C. Danes jutraj je pa kazal barometer

763, termometer —3,5° C. opoldne barometer 763,

termometer +0,5° C. Jutraj je bilo še mrzlo,

dopoldne pa je postalo toplo.

Ker niso bili do 7. jutraj hodniki posuti, so

mnohi padali. Težjih nesreč ni bilo. Padla sta

tudi dva konja in sicer eden na Dunajski cesti

pri tvrčki Schneider & Verovšek, drugi pa v Ko-
menskega ulici.

ČSL.-JUGOSLOVENSKI OD- NOSAJI

— Praga, 14. jan. Te dni se je mudil tu
umirovljeni jugoslovenski polkovnik iz Beo-
grada inž. A. Popović, ki je izročil pred-
sedniku Masaryku, ministrom dr. Benešu
in Hodži, senatorju Klofacu in županu dr.
Baxi svoje delo «Ratni album». «Češki Slo-
vo» posveča temu delu in polkovniku Po-
poviču zelo simpatičen članek.

POŽAR ARZENALA ZA ZVEZDOGLEDE

— Rio de Janeiro, 14. jan. Požar je uničil
rukajšnji arzenal. Požarna bramba je bila
proti požaru brez vsake moči. 17 oseb je v
plamenih našlo smrt. Škoda znaša nad 100
tisoč funtov sterlingov.

LETALSKA NESREČA

— Kodanj, 14. jan. Pri poskusnem poletu
nad Kodanjem je vojaško letalo padlo na
promenadi in Kristianshafnu na tla. Oba
pilota sta bila mrtva. Občinstva, ki je bilo
na promenadi in ki je videlo nesrečo od
blizu, se je polastila velika panika.

NENAVADEN NAPAD NA MORJU

— London, 14. januarja. Španski par-
nik San Antonio je napadlo 6 milj od Gi-
braltarja 50 malih španskih ribiških bark.
Ribiči so premagali posadko in zapeljali
parnik na špansko obalo. Španska obrežna
straža, ki je hotela ribiče preganiti, je bila
premagana. Končno se je posrečilo po 14
urnem naporu izvečti parnik na morje in
ga spraviti v Gibraltar.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V pro-
stem prometu so notirali: Dunaj 801,5, Berlin
1354, Milan 300,1, London 277,15, Newyork 56,77,
Praga 168,45, Curih 10,9440.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V pro-
stem prometu so notirali: London 276,90, New-
york 56,76—56,78, Pariz 224, Milan 300,5—301,
Berlin 1353,5, Dunaj 801,5, Praga 168,40.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: London 25,32, Newyork 518,95, Pa-
riz 20,415, Milan 27,44, Madrid 88,55, Berlin
123,67, Dunaj 73,16, Beograd 914, Praga 15,38,
Bukarešta 3,205, Badmpešta 90,75, Sofija 3,75,
Varšava 58,25.

Klerikalci odklanjajo sodelovanje v ljubljanskem občinskem svetu

Klerikalna hlinavščina. — Ljubljanski Otel. — Gg. Pirc in Pust kot nedolžna klerikalna svetnika. — Klerikalna ljubezen do ljubljanske občinske avtonomije pred preizkušnjo.

Gosp. Rb. je v »Jutru« od 13. t. m. napisal v urvodnem članku ob potrditvi ljubljanskega župana glede na delovanje občinskega sveta med drugim naslednje:

»Nočemo rekrimirati in imamo le to željo, ki je nedvomno želja vseh treznih ljubljancov, da se ustvari v občinskem svetu atmosfera, ki bo omogočala njegovo kar najbolj plodonosno udejstvovanje. Ako si nočemo Slovenci sami sebi izpodkopati vsega političnega ugleda, ako nočemo s svojo brezglavostjo in zlobnostjo napraviti zadnji kapital renomeja, ki smo ga imeli v državi kot pozitivističen in konstruktiven del naroda, moramo, ne glede na vitalne interese ljubljanskega mestnega gospodarstva po svojih najboljših močeh storiti vse, da se bo čim prej našla v občinskem svetu iz raznih komponent močna rezultanta. Zadnjih deset let smo menda tudi Slovenci politično toliko dozoreli, da smo sposobni po principih demokracije same sebe vladati vsaj v občinski samoupravi. Za to ni treba drugega, kakor vsaj majhna porcija zdrave pameti, dobre volje in medsebojne tolerance. — Ljubljana je občinski svet izvolila zato, da bo delal in Ljubljana samo to od njega pričakuje.«

Današnji »Slovenec« odgovarja na ta izvajanja, ki pomenjajo v svojem bistvu pomudno sodelovanje z vsemi, poštenim elementom, ki hočejo pri ozdravljenju ljubljanskega mestnega finančnega in gospodarskega stanja za dobro ljubljansko prebivalstvo tole:

»Mi smo hoteli sodelovati. Gospod Rb. je včeraj s kolom povedal, da sodelovanja SLS noče. SDS je sodelovanje odbila pri volitvi župana in sedaj znova. Prav. Ljubljanski meščani bodo imeli priliko odločiti in povedati, kdo je ravnal bolj v smislu njihovih želja.«

Navedli smo oboje, da dokumentiramo, kdo je za stvarno, ne strankarsko delo na mestnem magistratu v korist celokupnega ljubljanskega prebivalstva in kdo ni. Javnost bo lahko sama presodila. Ugotovljamo, da »Slovenec« sploh ne navaja izvajanja g. Rb., kljub temu pa jih odklanja, kakor da bi mu ne šlo za smoteno in pametno gospodarstvo v ljubljanski občinski upravi s sodelovanjem ljubljanskega prebivalstva po svojih izvoljenih zastopnikih.

»Slovenec« odgovor samo potrjuje našo. Še prej objavljene informacije, da SLS v vsakem primeru odklanja sodelovanje v ljubljanskem občinskem svetu, — ker se

čuti zaradi trenutne udeležbe v vladi močno, — in da hoče na vsak način izvesti razpust ljubljanske občinskega sveta in imenovanje klerikalnega gerentskega sveta, ki naj bi vodil prihodnje občinske volitve ali pa pozneje. To je dokazalo doslej vse njeno postopanje in potrjujejo tudi druge izjave vodilnih krogov SLS, ki niso v Ljubljani nobena tajnost več.

Vse drugo, kar piše »Slovenec«, da »SLS za politiko v Ljubljani neposredno odgovornosti še nikdar ni nosila, ker ni še nikdar imel županskega, gerentskega ali komitarskega mesta niti somišljenika ali mandatarja, je zgolj hlinavščina. Javnost prav dobro ve, da je imela SLS v ljubljanskem občinskem svetu že svojega podžupana, da je bil sedanji vladni komisar zgolj lutka v klerikalnih rokah, da je bil komisarjat le zato toliko časa na ljubljanskem magistratu, ker je tako hotela SLS, da so edino le klerikalci zavlačevali konstituiranje ljubljanskega občinskega sveta in potrditev župana s svojimi neutemeljenimi pritožbami, samo da bi lahko čim dalje nemoteno gospodarili v ljubljanski občinski upravi.

Ako piše danes »Slovenec«, da vladni komisar na magistratu ni bil pristav SLS in da sta dva sosvetnika imela zgolj posvetovalen glas, in da lu za stvari, katere se v zadnjem času očitajo mestni upravi, komisar niti za mnenje ni vprašal, in ki sta po dovršenih dejanjih imela vedno le nevaležno dolžnost popravljati, kar se je še popraviti dalo, dokazuje to le klerikalno nevaležnost, kar naj služi za svarilo vsem, ki bi bili pripravljeni se kdaj za skledo leče udinjati klerikalni stranki. Vladni komisar na magistratu, ki je delal vse po željah in zahtevah SLS, je postal ljubljanski Otel, ki mu kliče klerikalno glasilo: »Zamorec, storil si svojo dolžnost, poldni in nosi posledice eventuelnih disciplinarnih preiskav.« Og. Pirc ein Pust, predvsem pa sveži travmami, so povsem nedolžni.

Kakor pa je že nagašal g. Rb., nočemo rekrimirati, SLS bo imela dovolj prilike pokazati v prihodnjih tednih, koliko ji je pri srcu ljubljanska občinska avtonomija. Treba ji bo samo sodelovati v razpravi občinskega sveta o proračunu, ki ga je sestavil vladni komisar s sodelovanjem svojega klerikalnega sveta. Ne bo treba dolgo čakati na njen ponoven dokaz naklonjenosti napram ljubljanski občinski avtonomiji in za interese prebivalstva

letnico finskega kolesarskega kluba. Še prej je pa posetil največji evropski vstopni dopad v Imatru. Iz Helsinkov se je odpravil na ladj v Stockholm in København. Od tod je krenil na Holandsko, v Belgijo, Švico in Italijo. Iz Turina se je odpravil preko Modane v Lyon in preko Francije v London. Prepotoval je Anglijo in se vrnil zopet v Francijo. Iz Bordeauxa je krenil na Španjo in od tod z ladj v Afriko. Prepotoval je Alžir in Tunis in se končno vrnil preko Trsta v Zagreb. Na potovanju je doživel številne dogodivščine. Pred Tunisom so ga napadli Arabci, v Franciji ga je ugriznil pes, v Švici so se vanj zaleteli splašeni konji in ga vrgli v 8 m globok jarek itd. Leta 1902 je prevozil v rekordnem času na motornem kolesu pot z Dunaja v Zagreb. Leta 1906. se je pa dvignil v balonu »Turul« 2000 m visoko in srečno pristal na otoku Krku.

Zagrebska policija preiskuje sedaj afero pred leti ustanovljene filmske družbe »Jadrana«, ki je skušala razviti domačo filmsko industrijo. Lastnika tega podjetja, režiserja Frana Ledića tožijo razne stranke radi poverbe večjih vsot, katere je sprejel kot delež pri podjetju Režiserja Ledića je predvčerajšnjim aretirala zagrebska policija v njegovem stanovanju v Horvačanski ulici. Ledić se je ravno vrnil iz Vojvodine, kjer je ustanovil novo filmsko podjetje. Nekateri kapitalisti so mu nasledili in mu izročili denar za podjetje. Po aretaciji so se prijavili številni upniki, ki jih je Ledić osleparil za težke tisočake. Med temi je mladenič Mudrovčič, ki je izročil režiserju 200 tisoč dinarjev, da bi ga ta napravil za filmskega zvezdnika. Mogoče da je Ledić idealist in fanatik in ne slepar. Res je, da se je sam žrtvoval za izvedbo svojih načrtov. Imel je pa smolo in se mu je vse ponesrečilo, kar je podvel. V Horvačanski ulici je zgradil z velikimi žrtvami filmski atelje. Velike vsote je tudi izdal za posnetke domačih krajev in ljudi, vendar ni dosegel ničesar. Filmska afeta vzbuja v Zagrebu veliko pozornost. Od rezultatov preiskave bo odvisen nadaljni potek afere.

V ponedeljek se je smrtno ponesrečila v nekem prepadu pri samostanu Sv. Jakoba 14letna Danica Glovan. Na telefonski poziv iz penziona »Victoria« je odšla na kraj nesreče zdravniško-polijska komisija. Ob truplu ponesrečene devojke so se odieravali pretresljivi prizori. Hrvoje Sučić, Danini zaročenec je kakor brezumen po ljubljani devojki krvav obraz. Dr. Katiča Šupe je mogla dognati samo deklino smrt. Na dan nesreče je Danica odšla prvič brez nadzorstva s svojim imi zaročencom na izprehod. Odšla sta proti solnčnemu Sv. Jakobu. Sedla sta na zid ob prepadu in se igrala z borovimi kroglicami. Pri tem se je Danica tako nesrečno nagnila, da je izgubila ravnotežje in strmoglavila v prepad. Zaročenec je klical na pomoč in splezal po stenah do ponesrečene zaročenke. Nekolikokrat je še vzdihnila, potem je pa umrla. Radi nekih še nepojasnjenih okoliščin so odvedli zaročenca v zapore okrogne sodišča v Dubrovniku. Govori se, da sta mati in stric pokojne Danice prisilila Sušiča, da se je zaročil in je mogoče, da jo je Sučić sam pahnul v prepad.

Tragedija pri Novem mestu

Kakor smo poročali že včeraj, se je v Srebrničah pri Novem mestu v noči od četrtega na petek odigrala grozna tragedija. V Krki sta utonila dva voznika, ki sta z vozom in parom konj vred zavozila v reko.

Ponesrečenca sta 46-letni posestnik Leopold Kadunc in njegov zet, 35-letni Fran Medica, oba iz Dolnega Toplega vrha pri Čermošnjah. Kadunc in Medica sta se odpeljala v četrtak v Novo mesto, kjer sta imela opravke. Proti večeru sta se vračala domov.

Spotoma pa ju je dohitela gosta, neprodna tema, tako, da se nista mogla orienrirati. Ustavila sta voz in prižgala luč, toda orientacija je bila skoraj nemogoča. Nekaj časa sta vozila ob cesti, ko pa sta prispela v Srebrniče, ju je zmotil odsev luči z nasprotnega brega Krke iz Češče vasi. Kadunc in Medica sta bila prepričana, da so tam Volavče Obrnili sta konje v drugo smer, zavozila s ceste in zapeljala naravnost proti Krki. Še predno sta se nesrečno zavedla, so ju s konji in vozom vred pogotnili valovi Krke. Reka je na dotičnem kraju zelo globoka in zato je razumljivo, da se nista mogla rešiti.

Včeraj zjutraj so okoličani opazili sled voza, ki je vodila naravnost v Krko. Stitili so nesrečo in obvestili o tem orožnike. Med tem se je raznesla vest, da pogrešajo Kadunc in Medico. Domneva, da sta se voznika ponesrečila v Krki, se je kmalu uresničila. Po dolgem in napornem iskanju so okoličani potegnili iz vode trupli obeh ponesrečencev in ju prepeljali v mrtvašnico v Smihel.

Tragedija Kadunca in Medice je povsod vzbudila splošno sočutje. Kadunc je bil oče osmih otrok, a Medica se je šele oženil. Za njim plaka mlada žena z dva meseca starimi dvojčki. Obe družini, ki sta na tako tragičen način izgubili svoja očeta, sta sedaj izpostavljeni bedi in pomanjkanju. Kdo bo poslej skrbel za nje, kdo oblačil in kdo domačešni rednika? Upati je, da prebivalstvo nesrečnima družinama priskoči v stiski na pomoč.

Sokol

— Vsa jugoslovanska sokolska društva v državi so bila opozorjena na 50letnico rojstva prvaka slovenskih pesnikov Otona Zupaniča.

— Sokolski občni zbori. V januarju se vrše občni zbori posrednih sokolskih društev v vsej državi, februarja pa se morajo vršiti občni zbori vseh žup. Starešinstvo JSS je razposlalo vsem župam in društvom spomenice, ki se jo mora prečitati na občnih zborih. Marca meseca se bo vršila glavna skupščina JSS v Kragujevcu.

— Sokolsko gledališče v Radovljici proslavi 50letnico Zupaničevega rojstva s dvema slavnostnima predstavama »Veronike Deseniške« in sicer 15. in 22. t. m.

— Železniškim invalidom v Sloveniji zopet ustavišne neugodne rente. Središnji urad v Zagrebu zopet razpošilja obvestila prizadetim, da so jim v mesecu januarju zopet ustavišne neugodne rente. Proti temu najodločnejše protestiramo, vse meročajne faktorje pa pozivamo, da takoj storijo na meročajnih mestih svojo dolžnost, da se ta krivica takoj popravi. — Društvo železniških upokojevcev.

— ČOS v Pragi izdaja v svoji nakladi jako lep in podoben družinski ilustrirani list »Jas«, ki izhaja vsak četrtek ter ima osem strani slik in osem strani čtiva. Posamezna številka stane 1 Kč.

— Sokolsko društvo Ljubljana — matica je storilo hvalevreden sklep, da organizira nekaj prireditve, katerih čisti dobiček izroči skladu za udeležbo naših Sokolov na olimpijadi v Amsterdamu.

Lord Plumer išče stanovanje

Lord Plumer je višji komisar angleške vlade v Palestini, torej najvišji predstavnik angleške državne oblasti v tej deželi. Do zadnjega potresa, ki je napravil v Palestini mnogo škode, porušil mnogo hiš in oropal mnogo stanovalec njihovih bivališč, je stanoval na Olski gori. Potres ga je prisilil, da se je preselil.

S preselitvijo mu ni bilo lahko. Najprej se je obrnil s prošnjo do jezuitov, ki imajo mnogo samostanov in ogromno prostora. Prosil jih je, naj mu provizorično odstopijo svojo šolo. Toda jezuiti so prošnjo odklonili z motivacijo, da jim je papež prepovedal vzeti pod streho najvišjega predstavnika angleške vlade v Palestini. Zakaj? Lord je protestant in torej lahko zmrzuje na cesti. Nato je lord Plumer ubral druge strune. Prosil je nekega odličnega

predstavnika zionizma, naj ga on vzame pod streho, kar je žid drage volje storil.

Seveda bodo jezuiti tudi zanaprej ob vsaki priložnosti pridigovali, kako je treba izpolnjevati zapovedi božje in vršiti dela krščanske ljubezni!

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 14. januarja 1928; katoličani: Hilarij; pravoslavni: 1. januarja, Novo leto 1928.

Jutri: Nedelja, 15. januarja 1928; katoličani: Pavel; pravoslavni: 2. januarja, Silvester.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Ob 15.: »Mnogo hrupa za nič«. Opera: »Madame Butterfly«. Kino Matica: »Panama«. Kino Dvor: »Plesaka Antonija«. Šah SDS ob 18. v Kazini. Društveni ples Sokola I. na Taboru. Trgovski ples v Unonu.

Predavanja: Ob 20.: Dr. Hinko Lučovnik v društvu »Jadrana«. Tema: »Problem kazni«. — Ob 17.30 v društvu »Pravnik«: Režiser prof. Šest: »O gledališču, njegovem razvoju in pomenu«. — Ob 20.30 v društvu »Soča«: Prof. Dolžan: »O postanku svetca«.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Drama: Ob 15.: »Snežulica in škratje«. Ob 20. »Ukročena trmoglavka«. Opera: Ob 13.: »Zaljubljen v tri oranžje«. — Zvečer zaprt. Kino Matica: »Panama«. Kino Dvor: »Plesaka Antonija«. Čajanka avtomobilskega kluba ob 17.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Hudič in svete maše

Gospod Zabret so v »Domoljubu« počastili hudiča in svete maše in razpela, s katerimi da barantajo barantavci po Sloveniji. Ko bi bil jaz hudič, tako je začel neki župnik svojo nedolžsko pridigo. Kakor od bliska zadeti so obrnili vsi poslušalci svoje poglede v pridigarja. In kako bi tudi ne obrnili pogledov, kajti je res groza, če pomislimo, da se gospod župnik na prižnici namah lahko spremeni v hudiča. Iz hlač pomoli rep, nad čelom mu poženo rožički, po telesu pa kocine in vernim ovčicam se začno šibiti kolena. Zdaj zdaj plane s prižnice in jih potegne na repu naravnost v pekel, kjer bodo škripali z zobmi, če pa zob nima, jih pošlje nazaj na zemljo, da si jih dajo vstaviti. Ampak župnik se niso spomnili v hudiča, nikakor ne. To je bila še sreča, kajti bi nam bilo resnično žal tistih faranov, če bi morali škripati z zobmi. Župnik so začeli še enkrat z uvodom in so dejali, da če bi bili hudič, bi ne zahtevali od vernih ovčic, da skrunijo nedelje, da kolnejo, da kradejo in nečistujejo. O ne! Tega bi ne zahteval, marve bi zahteval, če bi bil hudič, da se naroče na slab ali nevtralen časopis. Ker pa ni hudič, ne zahteva tega smrtnega greha.

To je ena, ki so jo pogruntali gospod Zabret. Druga je vredna prve. Svetim mašami in razpeli se po Sloveniji krošnjari. Zato priporočajo gospod Zabret vernemu slovenskemu ljudstvu, naj kupuje to robo od omacih podletij, ne pa od onih, ki jih prinašajo iz Rima. Kriz da lahko kupimo doma in za sv. mašo tudi lahko damo doma in to je vse ceneje. Gospod Zabret se očitno boje konkurence rimskih izdelkov. Pa naj še kdo reče, da Kranjci nismo prvi za b....

Oblačila tvrde J MAČEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljša in najcenejša.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Tragedija hercegovskega dekleta. — Zanimiv jubilej Zagrebčana. — Filmska afeta v Zagrebu. — Tragična smrt mlade zaročenke.

Mlada kmetica Fata Keskin iz Glošnice pri Prenju je prehranjevala sebe in svojo staro mater kot vaška pastirica. Bila je zelo dobra in skromna ter so jo vsi radi imeli. Razen matere ni imela nikogar, zato je za njo skrbela z vso ljubeznijo in skušala ublažiti s svojim zaslužkom veliko bedo v hiši. Včeraj je Fata odšla kakor navadno s svojo čredo na brdo Prenj. Plazila se je po skalovitem hribu in pazila, da se kako živinče ne ponesreči na poledenem pobočju. Pri neki steni, pod katero zija 100 m globok prepad, ji je spodrsnilo in z obupnim krikom je nesrečno dekle strmoglavilo v prepad, kjer so jo naslednji dan našli seljaki. Potegnili so jo iz prepada. Prišla je tudi njena mati in ob pogledu na razmesarjeno hčerkinu truplo se ji je zmešalo. Izbuljila je oči, spacišla obraz in se začela na vse grlo smejati. Ponesrečeno Fato so pokopali, njeno nesrečno mater pa odpeljali v umobolnico, kjer se neprestano spominja svoje Fata in pravi, da se bo skoro omožila.

Dne 15. t. m. bo 30 let, odkar se je s svoje turnee na kolesu vrnil v Zagreb Ferdinand Budicki. Na kolesu je prevozil vso Evropo in dober del Afrike. Pred 30 leti je bil to skoraj tako južnaški čin, kakor zdaj Lindberghov polet čez Ocean. Vse evropske novine so tedaj pisale o njem. Potoval je na svojo stroške 8 mesecev. Odšel je 1. 1897. iz Berlina in prevozil v tem času 17.323 kilometrov. Do Dresdena ga je spremljal Šved Almrod. Almrod se je tu vrnil, Budicki pa ni izgubil poguma in se je odpeljal sam preko Kalisa in Varšave v Moskvo in od tod v Petrograd, kjer so bile ravno kolesarske tekme in je Budicki dobil s svojim navadnim kolesom prvo nagrado. Iz Petrograda je krenil preko Viborga v Helsinkovs, kjer so ravno proslavljali 10.

Ozrl se je skrivaj na svojo ženo. Njene rdeče ustnice so se baš pripravile, da vsrkajo žličico sladoleda s smetano, toda njen zapeljivi pogled, ki je oznanjal neizmerno sladke trenutke v najbližji bodočnosti, ni našel pri njem nobenega odziva. Arnold se je samo nerodno premaknil na stolu in nakremžil obraz.

— Zakaj ne ješ, dragec? Kaj ti ne diši? — je začel žametast glas in žena ga je ljubeče pokarala z očmi.

— Ne, ne, jed mi ne diši.

— Za boga, Arne, pa vendar nisi bolan? Toda ne, saj vem, da si zdrav. Kaj drugega bi rad, je-li? O, ti grešnik! Potrpi malo, tudi to pride na vrsto. Najprej dobro jesti in piti, potem pa... no, saj veš, kaj bo potem. An, tudi jaz že komaj čakam. Toda tole krasno slivo bi pa vendar še lahko pojedel. Saj jo dobiš iz mojih rok.

— Slivo? Zdalj v januarju, kaj ti pride na misel! — je pomislil Arne. Težko se je premagoval, ko je iztenčil roko, da sprejme svežo slivo. Ugriznil je in sladek sok je kar sam zdrknil po grlu.

— Sliva! Bože moj! Če računamo, da stane kilogram teh krasnih nestvorov 10 Kč in da jih gre na kilo kakih 50, sem pojedel zdajle 20 vinarjev. Če jih požro ti požeruhi 70, smo okroglo ob 14 Kč. Če bi zdal naložil 14 Kč po 5%, bi imel čez 20 let lepe denarce.

V teh mračnih mislih je spoznal Arne Arnold vso ogabnost zapravljenosti. Izpljunil bi bil sok, če bi mogel verjeti,

da se vrne sliva iz želodca v tak oblik, da jo bo mogoče odnesti nazaj v trgovino, kjer je bila kupljena.

— Ti je teknila, dragec?

Spomnil se je, da ima zdaj ženo. Pravkar je bila še nevesta, a zdaj je že žena. Spomnil se je tudi, da je porabilo teh dvanaest požeruhov njegovo svatbo, da planejo na juho, pečene purane, ribo v majonezi, na torto, sadje, kavo, vino in likerje. Rad bi bil zaklel in zakričal, mikalo ga je, da bi opoval to požrešno družbo, pa se je premagal in samo zagodrnjal je nekaj pod nos. V odgovor je dobil mnogo obetajoči pogled črnih oči, ki so ga zapeljivo pogledale, češ, saj bo kmalu konec, srček moj, potem pa ostaneva sama in uživaj boš, kolikor boš hotel.

Toda zdelo se je, da se je čas ustavil. Samo goltanci so se odpirali in zapirali. Požirali so krepke duške burgundca in spuščali pod strop goste oblake dima iz trabuk in egiptovskih specijalit. Arne Arnold je zrl nemo pred se. Ni mogel več gledati tega brezobzirnega pokončavanja najfinejših pijač, cigar in cigaret. Zdravice je še poslušal močje in se oziral na stensko uro. Slisal je svojo ženo, kako mu nekaj šepče, toda potrudil se ni, da bi jo razumel.

Slednjič je bila svatba končana. Gostje so odhajali veselih in zadovoljnih obrazov in Arne je bil prepričan, da se mu skrivaj strupeno posmehujejo. Zadeva s slivo mu je obličala v du-

ši in zdaj se je širila kakor pajek, ki mu trebuh naglo narašča. Sliva! Kaj pa vse drugo? Riba z majonezo, puran, cigarete? Ta dvorana! In te rože. Čemu za vrata so jih postavili na mizo?

Dvorana je bila skoraj že prazna in spominjala je na oropano kramarjico, ki jo bo moral Arne plačati. Nato se je spomnil, da je najel v prvem nadstropju krasno sobo. Koliko bo moral plačati zanj? V glavi se mu je zvrtilo. Stopil je ves obupan za svojo ženo in gnal od sebe mračne misli. Toda puranovo krilo, ki se je ta čas v njegovem trebuhu že definitivno izpremenilo v kovino, je pelo svojo srebrno pesem in Arne je moral hočeš nočeš poslušati.

Zamorček je odprl mladima zakoncema vrata. Arne je slišal, kako so se vrata za njima zaprla. Obstala sta v temni sobi z dvema posteljami. Zamorček je odhajal po hodniku. Tudi njemu bo treba jutri nekaj dati. Da bi vsaj do jutra izdihnil, ta nesramnež.

Ustavil se je pri oknu in zrl v temo. Vse je bilo tiho. Nato je začutil dve mehki ročici, ki sta se mu ovili okrog vratu. Tristo vragov, tudi ženo ima! Spomnil se je njenih rdečih ustnic, ki so srkale sladoled s smetano. Kaj je še tega treba bilo? Izvil se je iz njenega objema in se začel slatiči.

Zakaj ga tako začudeno gleda? Skriva se je ozrl na njo. Ah, seveda. Nova svilena obleka z biseri. Bogle, še tega je treba, da bi moral on tudi obleko plačati. A rdečilo na licih, ondulacija, manikura... Kurja polt ga je

občila. Grenkoba, ki se mu je nabirala v grlu ves večer, se je zgostila v odvratno pastiljo, ki je ni mogel pogoltiti.

Nato je začel, da žena tiho joče. Obrnil se je in jo srdito pogledal. Gospa Arnoldova je sedela v nočni srajci na robu postelje in debele solze so ji tekale po obrazu.

Glej, nazrla se je sladoleda in vseh drugih dobrin, zdaj se pa še omeri. Oblačil in redil jo bom in to ne bo stalo nič, a? — In misel na slivo, ki jo je pojedel, pa je ni mogel spraviti iz želodca in vrniti trgovcu, se mu je znova zarila v možgane. »Če smem eno slivo, sem ob 20 vinarjev, če jih pa požro 70, me pripravijo ob celih 14 Kč.« — mu je šumelo neprestano po glavi. Obšla ga je nepremagljiva želja, da bi treščil hlače ob tla, toda spomnil se je, da bi se umazale in da bi jih moral dati osnažiti. Zato jih je skrbno preganil in položil čez stol.

Gospa Arnoldova je tiho plakala. Ura je neusmiljeno tiktala. Arne je stal razkoračen in srdit pred svojo ženo ter ogledoval njeno belo polt in dva lepo nspeta grička.

In naenkrat se mu je obraz zjasnil. Iz oči mu je odsevala iskrena sreča.

— Kako divne noge ima! A nedrja, ramena! In vse to ne bo... stalo... nič! Bogle, tole sem dobil zastoni!

In ko so še možgani pritrtili na to trgovsko kalkulacijo, se je vrgel Arne Arnold z vsem telesom na belo lepoto svoje žene.

Franta Pilař

Sliva

Arne Arnold je ošinil z očmi dolgo mizo. Stramežljive rože so molele iz visokih vaz, postavljenih tako, da bi človek mislil, da ima pred seboj orožnike, ki so obkolili nevidnega zločinca. Rdeči, zabuhli obrazi so se radovedno nagibali nad krožnike, včas je zakrillila po zraku servijeta, da zakrije za hip nenasičnega gosta, potem je pa padla osramočena nazaj na prejšnje mesto na belem prtu. Gostija se je bližala koncu. Cokoladna torta, ki je kraljevala na koncu mize, je že točila vodene solze na velik steklen krožnik.

Arne Arnold je jedel malo, skoraj nič. Opazoval je bradate in gladko obrbite, zabuhle in suhe obraze vseh teh 12 vsiljivcev, ki so prišli na njegovo svatbo. Slaviti svatbo je pomenilo jesti. Ne jesti, marveč žreti, dokler ne odleti spodnji gumb od telovnika kakor zamašek od steklenice šampanjca. In piti! Bože, toliko vina! Arne je izgubil ves apetit. Izgubil ga je že davno, pred desetimi leti, ko je spoznal, da jed ni nič drugega nego denar v drugačni obliki. Teh par žlic juhe in krilo pečene purane, ki ga je spravil pod streho pri večerji, je zdaj hrustalo in žvenketalo po njegovem trebuhu, kjer se je spremenilo v kovino, s katero se plačuje in ki se da tako dobro naložiti v banki.

Oton Župančič, 50 letnik

Dne 23. januarja t. l. poteče 50 let, kar se je na Vinici v črnomalskem srezu ljubljanske oblasti narodil Oton Župančič, sedanj, daleč preko meje širše naše domovine sloveči pesnik in književnik.

Ko je leta 1896. opravil maturo na ljubljanski I. državni gimnaziji in leta 1902. dovršil svoje študije na filozofski fakulteti vseučilišča na Dunaju, je leta 1903. pol leta služil kot suplent za zemljepis in zgodovino na ljubljanski I. državni gimnaziji. Nato je pa odpotoval v Pariz, da si ondi izpopolni izobrazbo. V poletju 1912. leta je postal dramaturg pri gledališču v Ljubljani, leta 1913. pa je postal upravitelj arhiva mestne občine ljubljanske. Po prevratu je bil imenovan za dramaturga, leta 1926. pa za generalnega tajnika Narodnega gledališča v Ljubljani.

Oton Župančič je doslej v knjigi izdal osem zbornikov svojih poezij (Čaša opojnosti, Pisanice, Čez plan, Samogovori, Sto ugank, Ciciban, Mlada pota, V zarje Vidovke), deveti zbornik njegovih poezij pa izda Društvo slovenskih književnikov v proslavo 50letnice njegovega rojstva. Župančičeve poezije pritevajo domači kakor tuji kritiki med bisere slovenske poezije, ki je kulturni svet prvič nase opozorila z mojstrovinskimi doktorji Franceta Prešerna. Otona Župančiča časti kot dozorelega umetnika s širokim umetniškim obzorjem in zrelo močjo slovenski in ves slovanski literar-

ni svet prav tako, kakor angleški, francoski, italijanski, nemški in španski. Se večji pomen pa je Župančičev kot najfinišega oblikovalca našega jezika, ki ga je izbrusil in razkošno obogatil. Zato so za naš jezik največje vrednosti njegovi prevodi.

Prvovrstne umetnine so Župančičevi prevodi svetovno znanih del angleške (Chester-ton, Dickens, Galsworthy, O'Neill, Shakespeare, Shaw, Wilde), francoske (Daudet, Anatole France, Flaubert, Maupassant, Merimée, Molière, Rostand, Voltaire), italijanske (Dante: Trije spevi Divine Comedie), nemške (Mozartovi oper. Don Juan in Fortunio, Schiller in španske (Calderon) književnosti. Zlasti sloviti so njegovi prevodi Shakespearejevih dram, ki jih je poslovenil doslej že deset: Macbeth, Othello, Mnogo hrupa za nič, Julij Cezar, Sen kresne noči, Zimska pravljica, Kar hočete, Beneški trgovec, Komedija zmešnjav, Ukročena trmoglavka. S temi svojimi mojstrovinskimi preprevitvami je Oton Župančič slovenskemu gledališču omogočil, da goji klasično dramo v vse večji meri, nego jo morejo drugi odri, in da je svoj umetniški nivo povzdignilo na res ugledno višino.

Razen svojih poezij je Oton Župančič v knjigi izdal svojo izvržno zgodovinsko tragedijo »Veronika Deseniška«, ki je na repertoarju že vseh večjih naših gledališč. Prevel pa je tudi več iger za dramski repertoar.

Vrhu vsega je Oton Župančič urejal literarni reviji »Slovanc« in »Ljubljanski Zvon«, je bil literarni in kritični sodnik raznih slovenskih, srbskih in hrvatskih revij in dnevnikov ter ureja danes ljubljanski Gledališki list.

Njegova literarna produktivnost je torej izredno bogata.

V priznanje njegove izredne veljave kot jugoslovanski pesnik in književnik mu je kralj Aleksander leta 1922 podelil red sv. Save III. razreda, predsednik francoske republike pa ga je leta 1923. za posebne zasluge odlikoval z znakom viteza častne legije (la Decoration de Chevalier de l'Ordre National de la Legion d'honneur). Oboje jasno izpričuje, da je Oton Župančič moč, kakršni so nam v ponos in čast.

Sloves njegovega imena je tolik, da je doslej še vsak odlični inozemec, če ni zgolj politik, ko je potoval po naši kraljevini, posetil tudi Otona Župančiča, da se z njim seznani in da naveže osebne stike z njim.

Ta širok sveta sloveči moč, čigar pesniška in književniška veljava v nemali meri dviga ugled naše očetnjave v kulturni tujini, je sedaj generalni tajnik in dramaturg Narodnega gledališča v Ljubljani.

Pogled v eldorado ljubljanskih krokarčkov

Katere gostilne so bile v Ljubljani najbolj razkričane in katere slove zdaj. — Nekaj momentov iz nočnega življenja Ljubljane.

Ljubljana sicer slovi kot solidno, pošteno in celo filistrsko mesto; ima pa poleg svojih solnčnih tudi senčne strani. Oglejmo si samo nočno življenje Ljubljane, njene krokarčke, zatočišča in razne beznice ali »pajzelnice«, kakor pravijo ljubljanci.

Apašev in katakomb v Ljubljani ni, tudi ni življenja kot ga imata Zagreb ali Beograd, vendar je nočno življenje razmeroma še precej pisano, čeprav je doba inflacije že davno minula. Naj pretekmo na lokale same, kjer se koncentrirajo polnočna publika dvomljive kvalitete, pijančki in njim sorodna izgubljena duša. V ljubljanskem žargonu so krščeni z originalnimi epitetonimi, krilaticami in pridevki, n. pr. »Kavarna d...« »Ostarija pri treh čorah«, potem gostilna »Pri ta fovš zobeh« itd.

Med najorginalnejše ljubljanske eks-beznice je spadala kavarna »D...«, ljubljanci so jo krstili tudi »Pri krvavem

manšetu«. Podjetje je nedavno likvidiralo, dasi je imelo veliko frekvenco in vedno goste vseh vrst in poklicev...

Da, v kavarni »D...« je bilo včasih fleto, včas pa tudi burno. Lokalček je tical nekako sredi mesta in je bil pravi eldorado za razne nočne goste, izgubljence, dobrovoljke. Imel je tri sobe, eno za »ordrarc« goste, ki so prišli v lokal večinoma razsajati, stresati svojo jezo popit kozarček vina ali žganja ali pa razbijati šipe, kakor so pač nanesele prilike. V drugi sobi je bila zbrana boljša družba, kateri se je hotelo avantur. Tja so zahajali študenti, dohtarji, bohemi in drugi. Pti si moral vino, če pa nisi, potem te je ostirka gledala postrani in stereotipno je ponavljala, da je luč draga, da so davki visoki itd.

Potem je bil chambre separée. Orgije se tam niso dogajale: bilo pa je včas fleto... da to sobico je bil potreben poseben privilegij, osebno poznanstvo, odrinit pa

Vladimir Sis:

Zibejkova glava

Zibejk Mahmu je bil mlad in zaljubljen v Agapijo, hčerko armen. kupca. Kupec, ki so mu Zibejki umorili roditelje in brata ter ugrabili ženo in sestro, jih je črtil in zapiral je svoj dom pred Mahmom. To je trajalo že dolgo in Agapija je zaman prosila očeta, naj se je usmili.

— Mahmu ni tak, — je zatrjevala. — Mahmu bi se dal celo krstiti, on ne more in ne preganja Armencev.

Toda očeta ni mogla pregovoriti in Mahmu je odhajal vsak dan otožnejši. Zaman je razmišljal, kako bi si pridobil naklonjenost kupca Agoriana. Tovariši v taborišču so se mu posmehovali in šejk Ibrahim ga je neprestano dražil:

— Na kaj pa čakaš, šakalov sin? Da ti jo odvede kak krščanski pes iz pred nosa? Strahoten si kot zajec. Ugrabi dekleta, ne brigaj se za to, da stanuje v mestu. Ugrabi jo in tvoja bo. Sam ti privedi ženitovanjeko gostijo in nevesta dobi iz tvojih rok darila. Nič se ti ne bo zgodilo. In mutesarif pride na svatbo. Če je pa ne ugrabiš, obogatim s prekrasno Armenko svoj harem. Saj me poznaš!

Mahmu je vedel, da ga Agapija ljubi. Zato je bil otožen in bal se je za njo, kajti poznal je šejka Ibrahima, v čigar harem so jela krščanska in muslimanska dekleta. Bal se je krve-

ločnosti in divjega poguma šejka Ibrahima, ki se ni zmenil za turške oblasti in zakone. Vzel je, kar mu je ugaljal in umoril je vsakogar, kdor se mu je postavil v bran.

— Kaj naj storim, Agapija, da se prikupim tvojemu očetu? Ali hoče odkupnino, zlata, draguljev? Ali zahteva od mene junaških činov? Ali si želi za zeta kristjana? Bi rad videl, kako se pretaka kri njegovih sovražnikov?

Tako je vpraševal vedno, kadar je zrl s konja v Agapijino okno v odsotnosti njenega očeta, ki je često odhajal v čaršijo, kjer je imel svojo kramarjico, ter se vračal samo opoldne in zvečer.

Nekoč ga je pa čul stari Armenec, stopil je pred hišo in mu dejal:

— Dobro, zgodi se volja božja. Dam ti svojo hčerko, če vržeš jutri zvečer po solnčnem zahodu skozi odprto okno Agapijine sobe v belo platno zavito glavo šejka Ibrahima.

Mahmu se je zdrznil.

— Preveč zahtevaš, Armenec! Hočeš, da ostanem brez poglavarja, ki nas vodi na zmagovite pohode, da se vračamo z bogatim plenom in ovenčani s slavo? Mar ne veš, da je Ibrahima glava glava nas vseh in da smo brez njega splašena čreda ovac, brez pastirja.

— A mar zahtevaš ti, Zibejk, od mene, kristjana, manj? Mar ne zahtevaš moje hčerke, ki je najlepše dekle v mestu in v celem okraju? Kaj ne zahtevaš solnca svojih starih let? Kaj ne zahtevaš rože, katere vonj mi pre-

se je moralo tudi par božjakov. Po tem lokalčku ima še marsikateri ljubljanc skomine, vežejo ga pa nanj tudi prijetni souveniri agreeables...

Središče dandanašnjega nočnega življenja pa je lokal »Pod mostom«. Tam je zelo živahno. Je to lokal, namenjen publiki, ki se rada zabava tudi po polnoči, je shajališče subverznih elementov, ljubljanskega polsveta, izgubljenih eksistenc, prijateljskovalne kapljice in drugih. Iz tega lokalčka često odmeva ona znana: »Prej pa ne gremo dam...« Nu dogodi se, da morajo domov navzlic lepemu refrenu, kajti jih brahamna sila postavi pod kap kar po vrsti. Lokal »Pod mostom« je v ostalem v strogi evidenci policije, ki prav očetovalsko skrbi, da je mir ljudem na zemlji. Če pa ni drugače, pa poseže pendrek vmes.

Večja grešna hiša, ne v slabem pomenu, je tudi ostarija »Pri treh čorah«. Nahaja se skoraj na meji mestne občine, baje pa je dobila svoj nežni priimek po treh brhkih dekletih, ki so pri hiši. Ostarija je priljubljena med raznimi veseljaki, Don Juanji in ponočnjaki, ki imajo preveč cvenka pod palcem in ne vedo, kam bi z denarjem.

Zelo je bila v časih tudi gostilnica »Pri deteljici«, kjer so žejnim ponočnjakom postregli s pijačo in ljubeznijo. Na žalost ali k sreči je tudi to podjetje likvidiralo. Ljubljanski veseljaki pa jo radi tudi mahnejo na periferijo, posedajo po znanih in razkrčanih ostarijah »Hotel frošč«, v gostilni »Pri ta vampašti Spelci«, »Pri babnici s fovš zobmi« itd. Kje so vsi ti odlični lokali, je znano samo posvečenim krogom. Zelo je privlačna tudi neka pivnica v centru mesta, kjer vlada pravcata amaconka. Ta lastnoročno meče goste iz lokalca, če ji ne konvenirajo, in pošila za njimi pozdrave v obliki sifonskih steklenic. Teh pozdravov sta bila nekega jutra deležna tudi dva nedolžna pasanta.

Potem so tudi še razni »kevdrle«. Tu se ne popiva toliko, pač pa vodijo gostje visoko politiko. V kevdrlih in temnih elementov ne kvartalnih piščankov, ne tradicionalnih pijandur. Tu se grmi proti davkom in tudi ura je samo do polnoči.

Seveda o nočnem življenju v pravem pomenu besede v Ljubljani še daleč ne moremo govoriti. Ljubljana je zaspala, to mora priznati in čutiti na lastni koži vsak, kdor je imel priliko preživeti nekaj noči v kakem večjem evropskem mestu. Celo tradicionalno kroganje se je v Ljubljani po vojni večinoma opustilo. Škoda. Pošten krok večjih ne škoduje in tudi maček, ki sedi človeku drugo jutro za vratom, ni napaden.

Bridko razočaranje klerikalcev nad fašisti

Ne moremo si misliti bridkejšega razočaranja, kakor je ono, ki so ga doživeli papež in klerikalci nad fašisti. »Slovenec« od petka miho jadicuje, češ, fašizem je poganski.

Kaj vse je papeštvo pričakovalo od fašizma! Združilo se je z njim proti italijanskim socialistom in prostozidarjem, mu žrtvovalo svojo močno politično organizacijo popolarov, ki so bili italijanska izdaja naših klerikalcev, dalo svoj blagoslov k fašističnemu preganjanju slovenske in hrvaške duhovščine v neodrešenih krajih, kar čez noč ustanovilo reško škofijo itd. itd. Vatikan se je vdal najepšim upom, da se bo širila z močjo fašističnega Rima tudi moč papeškega Rima, in sedaj to razočaranje!

Ker se fašizem čuti že dovolj krepkega, že tudi popolnoma odkrito proglašja svoje pravo mnenje o katoliški cerkvi, kar se je zgodilo v reprezentativni fašistični reviji »Critica fascista«, kakor je izvohal »Slovenec« v svojo nalvečjo žalost Državni podtajnik (!) I. Evolo piše v tej reviji take stvari o katolicizmu in krščanstvu sploh, da bi tistega, ki bi si upal kaj takega napisati pri nas, hitro umili! Njemu so krščanstvo, prevodnost in milost božja, predestinacija »zatočišča za slabice«. Potrebo ljubezni, sreče, miru, tolažbe fašistični podtajnik prezira. Krščanski pomen »greha« in »slabo vesta, hočejo fašisti izbrisati. Sploh nočejo ljudi, ki verujejo, ampak ljudi, ki vedo. Izrečno pravi Evolo, da so fašisti pogani in da stremijo za obnovo poganskega imperijalizma.

ganja spomin na njeno mater, ki ječi oskrnjena in ponižana v haremu brezvestnega pogana? Kaj ne bo bolje, da se omoži z možem naše vere?

— Če je glava tvoje šejka vredna več, pojdi! Opozarjam te pa zadnjič: če je ne prineseš jutri, ne boš nikoli več videl Agapije, ki odpotuje v Stambul. To je moja zadnja beseda.

Zibejk Mahmu ni odgovoril. Spodobel je konja in oddiral skozi mesto. Prestašeni kupci so zapirali svoje kramarije, misleč, da se je pojavil šejk Ibrahim.

Sedeli so na nizkih stočkih v mali sobi, pogrnjeni s perzijskimi preprogami: stari Armenec Agorian, njegova mlajša sinova in Agapija. Armenec je pušil iz dolgega čibuka, fantiča sta žvečila lukum in halvo, Agapija je pa molila. Vse je bilo tiho, kakor da se boje govoriti v napetem pričakovanju.

Solnce je zahajalo in črne sence so postajale vedno daljše in gostejše. Peli so zvonovi katoliških cerkev, čuli so se železni ropotci armenskih molilnic in monotonno klicanje muezinov na vitkih minaretihi, ki jih je bilo v mestu nad dvajset.

— A kaj, oče, če se ne vrne?

— Volja božja! Toda prepričan sem, da se vrne in da bomo rešeni zakletega sovraga našega naroda. Samo za to čeno te lahko dam, drago dete. Mar ne izgubi s teboj ta hiša luč in toploto?

In zopet je bilo vse tiho, Agapija

In take ljudi je papeštvo podpiralo, takim je šlo na roko! Zato nam je sedanje »Slovenec« razočaranje razumljivo. A doživel bo z vatikanskimi varovanci-fašisti še večja presenečenja, kajti čim bolj bo raste fašistom greben, tem bolj bo moral Vatikan tako plesati, kakor bodo fašisti godli.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:
Zacetek ob 20.
15. januarja, nedelja: ob 15. uri popoldne: »Snežuljica in škrtac«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven. — Ob 20. uri zvečer: Ukročena trmoglavka. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.

Opera:
Zacetek ob pol 20.
Nedelja, 15. januarja ob 15. popoldne: »Zaljubljen v tri oranže«. Zvečer opera zaprta.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Sobota, 14. januarja ob 20: »Živio tatovi«. A. Kuponi.
Nedelja, 15. januarja ob 15: »Madame Butterfly«. Znižane cene. — Kuponi. — Ob 20: »Orlov«. Prvič.

»Živio tatovi«. Danes se v Mariboru ponovno vprizori izredno zanimiva moderna in učinkovita komedija »Živio tatovi«.

Župančičev večer v mariborskem gledališču. V ponedeljek 23. januarja proslavita Narodno gledališče in Ljudska univerza skupno Župančičevo 50letnico.

Mariborsko gledališče pripravlja za nedeljo 15. t. m. prvo letošnje predstavo »Orlov«. Ker bo letos i zasedba prvovrstna i oprema še izpopolnjena, se je nadejati, da bo ta lepa opereta ponovno napolnjevala gledališče. Opera se bliža premijeri Verdieve velike opere »Ples v maskah« z gospo Mitrovičevico kot gostom, drama pa študira najboljšo srbsko delo po prevratu, Predičevega »Polkovnika Jelica«.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo popoldne se vprizori ob 15. uri zelo priljubljena opera »Madame Butterfly« pri znižanih cenah, zvečer ob 20. uri »Orlov«, prvič v tej sezoni.

Sport

Zimska Olimpijada v St. Moritzu

Kakor znano, se vrši II. zimska Olimpijada v St. Moritzu v Švici. Dosedaj se je prijavilo 24 držav, in sicer: Anglija, Avstrija, Argentina, Belgija, Estonka, Finska, Francija, Holandska, Italija, Jugoslavija, Japonska, Kanada, Letonska, Litva, Luxemburška, Nemčija, Norveška, Poljska, Rumunška, Švedska, Švica, Češkoslovaška, Madžarska in Zedinjene države.

Brazilijska, Danska, Mehika in Španija so sicer tudi prijavile svoje sodelovanje, radi nepredvidenih težkoč so pa morale v zadnjem hipu odstopiti od tekmovanja. Leta 1924. je v Chamonixu tekmovalo 16 držav od prijavljenih 18. Države, ki sodelujejo pri tekmovanju v St. Moritzu, so se prijavile za nastopna tekmovanja:

Hitrosno drsanje: Avstrija, Estonka, Finska, Kanada, Nemčija, U. S. A., Francija, Anglija, Holandska, Italija, Letonska, Norveška, Švedska in Litva.

Umetno drsanje za dame: Avstrija, Nemčija, Kanada, Estonka, U. S. A., Francija, Anglija, Norveška, Švedska, Litva, Belgija, Madžarska, Jugoslavija, Češkoslovaška in Švica.

Umetno drsanje za gospode: Avstrija, Nemčija, Belgija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Anglija, Jugoslavija, Madžarska, Norveška, Švedska, Češkoslovaška.

Tekmovanje parov: Avstrija, Nemčija, Belgija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Anglija, Madžarska, Norveška, Švica, Češkoslovaška.

Od naših tekmovalcev se udeležijo tekmovanja v umetnem drsanju edino g. ing. Bloudek iz Ljubljane in ga. Kadrnka iz Zagreba.

Smučanje (50 km): Avstrija, Nemčija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Madžarska, Jugoslavija, Italija, Japonska, Norveška, Poljska, Švedska in Švica.

Smučanje (18 km): Nemčija, Avstrija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Madžarska, Italija, Japonska, Poljska, Norveška, Švedska, Švica in Češkoslovaška.

Smučski skoki: Avstrija, Nemčija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Madžarska.

Je molila še bolj vroče. Bleda mesečina se je plazila iznad morja streh v sobo. Riganje oslov se je razleglo iz predmestja, iz krčem se je čulo vriskanje, ropot bobnov in kriki pijanih plesalk.

— A če se ne vrne, dragi oče?

— Vrne se. Saj se že vrača — kaj ne slišiš topota njegova konja?

Agapija, vsa razburjena in blede, je hotela skočiti k oknu, skozi katero se je razlivala po sobi blede mesečina.

— Ne, draga hčerka, sedi in počakaj! jo je zadrževal oče. — Ne spodobi se, da bi gledalo dekle zvečer skozi okno na ulico.

In tako so čakali v mračni sobi. Vseh se je polasčal nemir in Agapija se je plaho stiskala k očetu. Nato so začeli, kako se je pred oknom naglo ustavil jezdec in skozi okno je padlo v sobo nekaj težkega. Udarilo je ob tla in se počasi zatrkalo v kot, kjer so sedeli.

Stari Armenec se je nestrpno sklonil in odvil z drhtečimi rokami bel prtič.

Agapija je obupno zakričala. Koščen, zagorel obraz, ki se ji je režal, ni bil Ibrahimov.

Od zunaj se je pa začel divji krahot in močan glas je zaklical:

— Glava je glava, mar ne? Jutri pa pridem po tvojo hčerko, trapasti Armenec!

Ta divji krahot in pijani glas, ki ga Agapija ni več slišala, ni bil glas Zibejke Mahma.

Italija, Češkoslovaška, Japonska, Norveška, Poljska, Švedska, Švica.

Kombinirano »musk« tekmovalce: Avstrija, Nemčija, Kanada, U. S. A., Finska, Francija, Madžarska, Italija, Japonska, Norveška, Poljska, Švedska, Švica in Češkoslovaška.

Hokej na ledu: Avstrija, Nemčija, Belgija, Češkoslovaška, Kanada, U. S. A., Francija, Anglija, Madžarska, Poljska, Švedska, Švica.

Tekmovanje vojaških patrolj: Nemčija, Finska, Francija, Italija, Norveška, Rumunška, Švica in Češkoslovaška.

V splošnem tekmujejo: v hitrostnem drsanju 15, v umetnem drsanju za gospode 14, v smučskem tekmujevanju (50 km) 15, v smučskih skokih 14, v umetnem drsanju za dame 12, v tekmujevanju parov 19, v smučskem tekmujevanju na 18 km 15, v kombiniranem tekmujevanju 14, v hokeju na ledu 12 in v tekmujevanju vojaških patrolj 9 narodov. Več narodov tekmuje tudi v skeletonu, bobsleighu, skijöringju in dr. zimskih sportih.

Tekmovanja se prične 14. februarja, in sicer s smučanjem na 18 km, nadaljuje se 17. februarja (smučanje na 50 km) in 18. februarja (skoki). Vrhovna komisija, ki je že pregledala in odločila primeren teren, je sestavljena tako-le: Predsednik Oestgaard (Norveška), Bobkowski (Poljska), dr. Peter Frey (Nemčija), Rava (Italija).

Komisijo za apelacije in reklamacije tvorijo: Biedermann (Švica), Hamilton (Švedska), Magister Aro (Finska), dr. Minelle (Francija) in dr. Scheiner (Češkoslovaška).

TATJANIN VEČER

— 24. januarja v »Kazini« —

Nove knjige in revije

»ŽENA Z ZAPRTIMI OČMI«, spisal Pierre l'Ermitte, poslovenil dr. Lovro Sušnik, založila Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani. Knjiga, tiskana v oktavnih obliki, obsega 173 strani. Roman »Žena z zaprtimi očmi« je interesanten že zbog svojega očeta abbeja Edmonda Louitia (njegov psevdonim je Pierre l'Ermitte), kolega znane povesti izidele v do 200.000 izvodih, tako n. pr. »Velika prijateljica« (La Grande Amie) katero delo je bilo odlikovano z nagrado Francoske Akademije. Roman »Žena z zaprtimi očmi« je istotako odlično delo imenovanega pisatelja. Roman je »spretno vzet iz vsakdanjega delavskega življenja po velemestih. Je živa slika bridkih preiskusen, ki čakajo težkega dela nevaleno plemiško mladenko, ki je morala vsled padca valute po vojni razprodati očetovo posestvo in poplačati med vojno nastale dolgovne in zapustiti svojo rojstno plemenitiško hišo ter se podati brez gnetnih sredstev v vlemesto Pariz iskat vsakdanji kruh. Niz zanimivih in napetih dogodkov ne dopusti čitatelju odložiti te lepe knjige, ki je obenem lep slovenski prevod. Sploh je ponatis tega romana, ki je izhajal kot podlistek v »Pravici«, zelo srečna ideja Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani, kateri moramo iskreno častiti, da se ni ustrašila ponuditi tako našim širokim delavskim slojem, kakor tudi našemu razumnstvu tako dobrega čtiva kljub velikim založniškim stroškom. Knjiga je broširana in se dobi v Jugoslovanski strokovni zvezi v Ljubljani. Stari trg 2/1. pri ekvnoizituri Jugoslovanske strokovne zveze v Celju in Mariboru za ceno 20 Din. Knjiga se lahko naroča tudi pri poljubnih knjižarni tako v Ljubljani. Kakor tudi po drugih mestih. Doba se na zahtevo tudi vezane knjige. Vezava se plača posebej. Knjiga je lepo božično darilo za naš književni trz.

Mariša. Drama v petih dejanjih. Spisala Al. in V. Krstik. Poslovenil Fran Albrecht. V Ljubljani. 1928. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka »Oder«, 18. vz. 92 str. Cena 18 Din. — Kot 18. zvezek svoje zbirke »Oder« je Tiskovna zadruga izdala za Novo leto dramo znanih čeških pisateljev-bratov A. in V. Krstika — »Marišca« v tej pretresljivi igri, ki se še danes igra po vsem Češkem, od Narodnega gledališča v Pragi pa do zadnjega odra na deželi, sta znamenita dramatika postavila na oder mlado, zdravo, življenja polno moravsko dekle, ki se s strastno vztrajnostjo bori za pravice svoje ga srca, dokler končno tragično ne zaide v zločin. Dejanje v igri se vrši v moravski vasi, vaško življenje je naslikano z bujnimi sočnimi in resničnimi barvami, kmečki značaji so orisani življensko istinito in nelitarno, pestri prizori so plastični in markantni, notranja zgradbe igre vzorna, tako ga je to delo ena najmočnejših, pristno ljudskih iger. Prevajalec je precej obširni okvir igre deloma skril in naznačil dejanje tudi za manjše odre. Vsem našim podeželskim gledališčem to dramo najtopleje priporočamo. Igra pa je zanimiva tudi za čtivo.

V Ameriko in po Ameriki. Tako je naslov lepi knjižici, ki je dni izšla v Zadrugi Založbi v Ljubljani. Napisal jo je g. Anton Kristan, ki je preteklo leto potoval po Zedinjenih državah ameriških. Njegove vtise je priobčevalo »Jutro« v prilogi »Življenje in svet«. Knjižica obsega pet pol po- učenega čtiva in je prav zanimiva. Stane Din 12.— in se dobi v vseh knjižarnah.

Fr. S. Finžgar Zbrani spisi. Šesti zvezek. Strani 299. Za letošnji božič je Nova založba izdala nov zvezek Finžgarjevih Spisov. Šesti zvezek, ki po svojem obsegu prekaša dosedanje, prinaša pred vsem obširno povest »Samac«, poleg tega štiri črtice. Povsod v tem zvezku odgrinja pisatelj socialne podoče iz našega naroda in jih vedno razgiblje v močne dogodke, ki z enako silo pritegujejo naše preproste in izobražene bralce. V povesti »Samac« je Finžgar naše podeželsko življenje zajel v široko kulturno sliko, ki se posebej označuje čas, v katerem je delo nastalo (l. 1912.). »Samac« spada med Finžgarjeva mojstevska dela. Črtice kakor »Pelikan« »Boltežar« »Naš vsakdanji kruh« »Tri črne žene« kažejo močne razvojne stopnje Finžgarjevega označevanja.

Dr. M. Obersnel: K vprašanju plačnih razredov. O pokojniškem savarovanju nameščencev. Te dni je izšla v nakladi »Zveze društev privatnih nameščencev Sloven

Dnevne vesti.

Svima našim prijateljem i čitaocima pravoslavne vere želimo sretno novu godinu.

— Za avtomobiliste in motocikliste. Dodatno k notici s tem naslovom se objavlja, da se je v ljubljanski oblasti ugotovila cena novih evidenčnih tablic za avtomobile na 35 Din za kos. Vsak lastnik avtomobila mora torej takoj s prijavo poslati dotičnemu prvostopnemu oblastvu znesek 70 Din za dve tablici, pri tovrstnih avtomobilih s privesnim vozom pa znesek 105 Din za tri tablice. Prednje tablice pri motociklih bodo na željo zvezote motoklubov v Ljubljani pritrjene na sprednjem blatniku v smeri podolžne osi motornega kolesa. Ker pa morajo biti vsled tega evidenčni znaki na obeh straneh tablice, a je oboljšani natis znakov na enojni tablici radi reliefne izdelave nemogoč, so potrebne za prednjo stran dvojnate tablice. Za vsako motorno kolo je torej treba plačati skupaj 70 Din in sicer 46.66 za prednjo dvojnato tablico in 23.33 Din za zadnjo enojno tablico. V označenih cenah so všteti tudi upravni stroški. Lastniki motornih vozil se ponovno opozarjajo, da prijavijo svoja motorna vozila vsaj do konca tega meseca.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan zborni zdravnik v Ptuj U. dr. Josip Schöschteritsch, iz imenika zdravniške zbornice za Slovenijo so bili črtani zdravnik v Topolšici dr. Valentin Varl, ki se je preselil, zasebni zdravnik v Mariboru dr. Karel Thalman, ki je umrl, in upravnik državne vojaške bolnice v Mariboru dr. Dragoljub Melentijević, ki se je preselil v Sarajevo.

— Razpisani zdravniški službi. Ljubljanski občinski odbor razpisuje službo okrožnega zdravnikarja za zdravstveno okrožje Loko pri Zidanem mostu. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 5. februarja. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje mesto zdravniškega uradnika specialista za zobno zdravništvo. Prošnje je treba vložiti do 14. februarja.

— Naložba za učenje babiške šole v Zagrebu. Letos se sprejme v babiško šolo v Zagrebu 50 učenec in sicer 25 ob državnih, 25 pa ob svojih ali samoupravnih stroških. Šolski tečaj traja 18 mesecev. Prijave naj se pošljejo upravi babiške šole v Zagrebu do 1. marca.

— Za mirne proglasi. Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglasi za mirne delavce v Penovljah Josip Pečovnik, Marko Jamnikar, stanujoč na Dobrovi, posestnik v Legnu, Ivan Juric, Rudolf Sternad, stanujoč v Sošanju, Arton Sternad, stanujoč v Sošanju, France Kračun, stanujoč v Zgornji Hudičji, Franjo Zolšak, stanujoč v Stojnem Selu, in Jurij Dolšak, stanujoč v Stojnem Selu. Vsi so odšli začetkom vojne na bojišče, od koder se niso vrnili.

— Nalezljive bolezni v ljubljanski oblasti. Od 22. do 31. decembra je bilo v ljubljanski oblasti 18 slučajev tifusnih bolezni, 99 škrlatinke, 15 ošpic, 11 davice, 11 šena ter 19 krčevite odrenenosti, vnetja hrbteničnega mozga in grize.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 5 z dne 14. t. m. objavlja pravilnik o pomožnem osebju državnih prometnih naprav v resoru prometnega ministrstva.

— Orientirani vozovi skozi Ljubljano do maja. Razni listi so poročali, da spremeni v smislu sklepa mednarodne železniške konference v Bruslju orientacije svoje dosedanje smer in ne bo več vozil čez Italijo preko Ljubljane in Zagreba. Kakor nam javljajo, bo ekspres najbrže vozil še do maja v stari smeri, to je skozi Ljubljano.

— Nov pomočnik maršala dvora. Z ukazom vojnega ministra je imenovan za pomočnika maršala dvora pehotni major Branko Pogorelec, doslej na razpoložbo pri vojnem ministrstvu.

— Natečaj za častnike. Vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za sodne poročnike in administrativno-sodne podporočnike. Kandidati naj vložijo prošnje najkasneje do 31. tega meseca.

— Načelnik katoliškega oddelka v ministrstvu ver. Z ukazom ministr. ver. je imenovan za načelnika katoliškega oddelka inšpektor Avgustin Ilčić. Dosedaj je bil načelnik tega oddelka Lanovč.

— Novi Sad noče plačevati oblastnih davčnin. V četrtki je imel novosadski občinski svet sejo, na kateri je razpravljalo o stališču napram novim oblastnim davčinam. Prečitan je bil akt glede oblastnih davčnin, na kar se je razvila živahna debata. Vsi govorniki so se strinjali s tem, da Novi Sad odločno odklanja oblastne davčnine. Tozadevni predlog je bil soglasno sprejet in občinski svet odstopi to zadevo državnemu svetu.

— Natečaj »Jadranske Straže«. Uredništvo revije »Jadranska Straža« je razpisalo svojčas natečaj za tri nagrade za najboljše novele iz pomorskega življenja. Dosedaj je prelože uredništvo 30 novel. Prvo nagrado je prisodilo noveli »Njegova usoda«, ki jo je napisal Viktor Emin, drugo nagrado je dobila novela Marina Rabadana »Musa Kevdžija«, tretjo pa novela Dinka Šimunovića »Črnogorci na morju«. Poleg teh treh založi »Jadranska Straža« še osem novel.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prešla meseca decembra 1927. sledeče prispevke: I. Podružnice: Stari trg 573 Din; Cerkljica 11 s. iz Grahovega 194 Din; iz Cerkljice 710 Din; iz Begunji 215 Din; skupaj 1119 Din; Sevnica 360 Din; Maribor, D. 697 Din; Novo mesto, 2. 1200 Din; Trbovlje, 1. 1346 Din; Trbovlje, 2. 670 Din; St. Vid - Grobelno 195 Din; Jesenice 1188 Din; Laško 450 Din; Kapla 245 Din; Brežice 162 Din; Ptui, m. 5000 Din; Ptui, ž. 5000 Din; Unec - Rakov 400 Din; Velike Lašče 627 Din; Hranstnik 100 Din; Dol pri Hranstniku 678.50 Din; Ribnica na Pohorju 272 Din; Ribnica, m. (Dolenjsko)

122.50 Din; Ribnica, ž. (Dolenjsko) 134.50 Din; Bled 185 Din; Šiška, m. 250 Din; Šiška, ž. 850 Din; Ljubljana; šentpeterska m. 4453 Din; šentpeterska ž. 1625 Din; šentjakobsko - trnovska, m. 2436.50 Din; šentjakobsko - trnovska, ž. 638 Din; I. ljubljanska m. 1510 Din; mestna ženska 5 Din; skupaj 32.492.85 Din. — Nabiralniki: Podružnica Trebnje 186 Din; podružnica Sv. Lenarj 50 Din; podružnica Ribnica na Pohorju 43.50 Din; ž. podružnica Šiška 58 Din; m. podružnica Šiška 24.30 Din; V. Vovčina, Ljubljana 188.15 Din; skupaj 549.95 Din. — III. Iv. Vrhovnika sklad: Mestna 2. podružnica Ljubljana 180 Din. — Razni prispevki: Kolinska tovarna, Ljubljana, prispevek od kave 250 Din; I. Perdan lasl., Ljubljana, prispevek od družb. vzglajec 11 tisoč Din; Sokolsko društvo Črna 261 Din; Marica Bartolova, Ljubljana, 30 Din; I. N. Adamič, Ljubljana, 115 Din; A. Sink, Škofja Loka, 100 Din; A. Vodnik, Ljubljana, 100 Din; I. Rudež, Tolsti vrh, 100 Din; skupaj 11.956 Din. Vsota vseh prispevkov 45.178 Din 80 p.

— Gospa Antonija Bučar v Kostanjevici je obhajala 10. t. m. duševno žila in telesno čvrsta, svojo šolnico tiho in v neločnem rodbinskem krogu.

— Vse glavne založnike tobaka, ki reflektirajo na sprejemno skladišče, se pozivljajo, da prenesejo za tozadevno dovoljenje pri upravi državnega monopola v Beogradu. — Odhod Udr. tob. 36n

— Zopet nevarnost poplave v Banatu. Zadnje dni je začela reka Tamiš v Banatu znova silno naraščati. Ogromne mase ledu so se ponekod tako nakopičile, da se zaježile reke tako, da je voda prestopala bregove in poplavlja okolice. Vojstvo je skušalo ledene jezove razstreliti, kar se pa ni posrečilo.

— Lakota v Hercegovini. Iz Hercegovine prihajajo poročila o naravnost obupnem položaju tamošnjega prebivalstva. Ki je izredno največji bedi in pomanjkanju, ker so rane vremenske katastrofe lanske leto uničile ves pridelek. Vse prošnje za pomoč so ostale brezuspešne, ker vlada doslej ni ukrenila ničesar, da olajša bežo gladujočega prebivalstva. Sedaj se je pojavil zlasti v Hercegovini pokret za izselitev. Večina prebivalstva goratih pokrajin namerava pustiti vse svoje siromašno imetje in se izseliti deloma v Turčijo, deloma pa v Ameriko.

— Podpornemu društvu slepih so darovali: Uradništvo Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v počastjenje spomina pok. g. Mikuzu 1000 Din. Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov v počastjenje spomina pok. g. dr. J. Babnika 200 Din; g. Poženel Ivan mesto venca pok. g. Mikuzu 200 Din. družina Adamičeva. Novo mesto, mesto venca na krsto pokojni gospe Mariji Severjevi 50 Din. v počastitev spomina pok. dr. Demetra Bleiweisa g. dr. Q. Piccoli 200 Din TT. D. pristojbina za odpadli inšertat Din 35, g. D. 42 Din, Lackner Alfonz, Črnomelj, 50 Din, kapetan Franc Pintar Cetinje, 50 Din. — Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala! — Odhod.

— Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še kolektor za leto 1928, katerega priporočamo vsakomur, kdor za se nima. Stane 13 Din Šolska upraviteljstva pa prosimo, da razširjajo in naročajo za mladino kolektorček »Kraljevič Marko«, ki stane le 6 dinarjev.

— Kot prava noga tolesa izkazal se je že od starih časov najspešnejši pravi Fellerjev mladileščil Elsalinid, kateri daje telesu novih moči in svežosti, oživlja živce, jača mišice in tetive. Masiranje in pranje z Elsalinidom olaja trudne oči, brani proti prehladu, influenci, gripi in daje odpornost proti boleznim. Nekoliko kapljic prila Vam tudi notranje in deluje proti žolčnim krčem in drugim boleznim. V lekarnah in tozadevnih trgovinah potekunja stekleničica 6 Din, dvojnja 9 Din, specialna stekleničica 26 Din. Ali pa po pošti najmanj 9 potkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici za 62 Din pri lekarnari EUOEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrg 238.

Iz Ljubljane

— Iz Ministrstva za agrarno reformo v Ljubljani. Z beogradskim brzojavkom, ki je imel zamudo, je danes dopoldne prispel v Ljubljano minister za agrarno reformo g. Vlada Andrić. Z njim je prispel v Ljubljano tudi češkoslovanski poslanec na našem dvoru g. Jan Šeba. Oba sta prišla v Ljubljano po privatnih poslih in sicer na lov na sulice na Savi. Zvečer se vrata nazaj v Beograd.

— Uševčana zaprtega župana dr. Puca. Včeraj popoldne je prejel vladni komisar mestne občine ljubljanske g. Anton Mencinger od velikega župana akt glede potrditve g. dr. Dinka Puca za ljubljanskega župana. Določeno je, da se izvrši svečana zaprtega župana v sredo ob 11. dopoldne v sejni dvorani. Po zaprslu izroči vladni komisar agende mestne občine županu dr. Puca.

— Občni zbor Društva za raziskavanje jam. Na univerzi se je sredi včeraj pred predsedstvom notarija Hafnerja občni zbor Društva za raziskavanje jam. Občnega zbora se je udeležilo razmeroma veliko število članov, kar kaže, da vlada za naše jame veliko zanimanja. Klub temu, da nima zadostnih materialnih sredstev na razpolago, je v svojem delovanju prav lepo napredovalo. V znanstvenem in strokovnem ostru ima društvo za seboj ogromno delo. V svojem govoru se je predsednik g. notar Hafner spomnil pred vsem dveh umrlih članov g. Frana Gnezde in Gabriela Jelovška, mecena in podpornika Društva za raziskavanje jam. Društvo je preiskalo okoli 50 jam, mnogo je pa še neraziskanih. Dru-

štvo je lani priredilo 75 izletov, tako v Gradščino in v jamo »Logarček« pri Planini na Notranjskem. V teh jamah so se skicirale gotove zanimivosti in se je zbiral prirodoslovni zanimiv material. Akcije društva sta posebno podpirali občini Logatec in Vrhnika. Zanimivo poročilo je podal tudi g. dr. Bohinec. V društveni odbor so bili izvoljeni: notar Hafner kot predsednik, dr. Kenk kot tajnik, inž. Turk kot blagajnik, univ. asistent dr. Rakovec, univ. prof. dr. Hadži in učitelj Michler.

— Iz Ekonomija v našem Narodnem gledališču. Zopet nam je najavljeno od uprave Narodnega gledališča gostovanje v operi »Madame Butterfly« (ga. Staller-Stotter) in te v nemškem jeziku. Prav radi priznavamo vsaki umetnosti gotovo internacionalnost. Taka gostovanja je treba visoko honorirati, kar pomeni razpisnost za materialno stanje našega gledališča. Radi poizkusimo gostovanja, ki nam odkrivajo višje umetniške višine, a v partitijah, katere lahko častno zasledimo z domačimi silami, ne smemo honorirati za povprečna gostovanja. — Nekoliko ljubiteljev gledališča.

— Iz Predavanje o davkih. Obrtniško društvo v Ljubljani bo priredilo v četrtki, dne 19. t. m. ob 7. uri zvečer v posvetovalni Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, Beethovnova ulica št. 10, pritičje, desno predavanje o davkih s posebnim osirom na vlaganje napovedi za dohodnino. V interesu vsakega obrtnika je, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odhod. 47-n

— Iz Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani. III. redni letni občni zbor se vrši dne 2. februarja 1928. ob pol 10. uri v gostinskih prostorih g. Kavčiča, Privos št. 4 (Prule).

— Iz Pokojniški zbiratelj za zdravniške vdove in sirote v Ljubljani ima 29. januarja ob 15. uri v restavraciji »Ljubljanski dvor«, svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. 40-n

— Iz U. Obrtniški ples. Obrtniško društvo v Ljubljani bo priredilo v soboto, dne 11. februarja ob 20. uri v prostorih Kazine II. obrtniški ples. Opozarjamo na prireditve vse obrtnike in prijatelje. 46-n

— Iz Narodnikom »Slovenskega Naroda«. Uprava »Slovenskega Naroda« sporoča svojim členom in naročnikom, da radi nastalih težkoč zaenkrat ni nobenih vstopnic za kino na razpolago. Vstopnice se bodo kmalu zopet izdajale, o čemur bodo naročniki pravočasno obveščeni.

— Iz Ples Jadranke Straže v slovanskih narodnih nošah je bil lanske leto najlepši ples v Ljubljani. Tudi letos se vrši tak ples in sicer 28. januarja v uniojski dvorani. Po pripravih sodeč bo ta prireditve prekosila zopet vse druge. 41-n

— Iz Plesna šola na Taboru ob nedeljah zvečer nudi obiskovalcem najprijetnejše razvedrilo in obenem najspešnejši pouk vseh modernih plesov. Pričetek ob 20. uri. 42-n

— Iz Nedeljske popoldanske družabne plesne vaje v veliki dvorani »Kazina« od 3. do 7. pop. Vam nudijo poleg prijetne zabave tudi najpopolnejši pouk zadnjih letošnjih novitet »Yale - Blues« in »Praki - Fox«. Začetnik (ce) za vse plesne vabljeni točno ob 3. uri. Posebne plesne ure daje g. Jenko v mali dvorani kavarne »Emona«, I. nadstropje. Informacije vsak dan od 14. do 22. ure. 43-n

Kristofič-Bučar: Bluze, otroške obleke!

14. januarja 1928

DRUŠTVENI PLES

Sokola I. na Taboru

— Iz Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani priredi v petek 20. t. m. ob 7. uri v veliki dvorani hotela Union izredni občni zbor, na katerem se bode protestiralo proti členu 69 fin. zak., ki hoče posestnike v lastni polnopravni omejiti ter se bode razpravljalo o novi davčni reformi. Odbor vabi, da se tega vevaležnega zborovanja vsi posestniki udeležijo in je vstop dovoljen sam proti izkaznici.

— Iz Dečva. One, ki se zanimajo za to lepo narodno nošo, opozarjamo, da se bo za »Dečvo« uporabljalo samo pravo narodno dečvino blago, katero bo marca meseca na razpolago za »Dečvo«. Naj se torej nihče ne poslužuje tujevzornih tkanin.

— Iz Izgubljeni se je 13. t. m. lovski pes, rjavo-bel, s krško smarko. Odda naj se prosi dobri nagradi v gradu »Tivolci«. 45-n

— Iz Tovarišem Jadranščem! Opozarjamo Vas na predavanje, ki se bo vršilo danes ob 20. v društveni posvetovalnici. Predava društveni starešina gosp. dr. Minko Lučovnik o temi: »Problem kazni«. — Odhod.

— Iz Predavanja iz vrtnarstva. Cenjeno občinstvo se obvešča, da se bodo vršila vrtnarska predavanja vsak torek, pričnši s 17. januarjem t. l. v prostorih meščanske dekleške šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani in sicer zvečer točno ob 20. uri. Predavanja priredi podružnica Sadržarske in vrtnarskega društva, ki je tudi letos naprosila g. predavatelja, ki bodo o stroki zelo zanimivo predavali. Natančen načrt predavanja je objavljen v 1. števili »Sadržarja in vrtnarja« letošnjega leta.

— Iz Društveni ples Sokola I. na Taboru. Nocoj ob pol 9. zvečer se vrši ples Sokola I. v veliki dvorani na Taboru. Potrebne priprave so izvršene in je preskrbljeno, da bodo plesalci in neplesalci preživeli veseli in zabaven večer. Na razpolago so po zmernih cenah tople in mrzle jedi ter izborna vino, pa tudi brezalkoholne pijače. Obleka je poljubna, vstopnice se določijo danes popoldne v predprodnji in sicer za člane po 10 Din, pri večerni blagajni veljajo vstopnice za vsakogar 15 Din.

— Iz Novost za Ljubljano. V nedeljo dne 15. t. m. ob 6. do 7. zvečer priredi damski frizerski »Salon Mila«, Dumaška cesta 7, razstavo najmodernejših večernih frizur na živih modelih. 36n

— Iz Prostovoljno gasilno društvo Spodnja Šiška priredi jutri, v nedeljo dne 15. januarja svojo običajno prednostno zabavo v salonu gostilne g. Antonije Keršič. Godba in ples. Prijatelji gasilstva se vljudo vabijo. Čisti dohodek je namenjen za spopolnitev gasilnega inventarja. Odbor. 37n

— Iz Priznanje v letu 1927, gre CM. nabiralniki v gostilni pri Bergantu v Trnovem, ker je isti nabral lepo vsoto Din 602. Vsem cenjenim gostom - darovalcem se črtil Metodova družba iskreno zahvaljuje ter se priporoča nadaljni naklonjenosti. — Letos je pa sklenilo omizje v gostilni pri Košku zbirati darove v CM. nabiralniki ter družbo vsaj nekoliko na ta način podpreti, ker bo izgubila tako izdaten prispevek od vžigalca V treh dneh se je nabralo Din 130. Vrlemu omizju gostilne Košak se za ta sklep toplo zahvaljuje ter želimo, da bi tudi po drugih gostilnah oživel CM. nabiralniki. 39n

— Iz Pevsko društvo »Sava« vabi svoje članstvo na letošnji občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v društveni sobi (Hradeckega vas 33) z običajnim dnevnim redom. — Odhod. 38n

— Iz Dramatični odsek UVL v Ljubljani vprizori v nedeljo dne 15. t. m. veselolgro v treh dejanjih »Poslednji mož« v salonu gostilne pri Jerneju na Sv. Petra cesti 85. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabimo k obilni udeležbi. 35n

— Iz Društvo »Soča« predava v soboto 14. t. m. ob 20.30 zvečer v ljubljanskem dvoru g. prof. Dolžan o »Postanku svetla« To vlezanimivo vprašanje razvije in poda govornik, ki je splošno znan kot vsestransko izborni predavatelj. Večera se udeležijo tudi pevski kvartet, ki je vedno nudil s svojimi izvajalji poln užitek in odruženje. Vstop prost. 34n

— Iz Glej male oglase! Otvoritev gostilne »Svetile«. 44n

— Iz Znaki brezposelnosti. Policija ima sedaj mnogo posla z brezposelnimi. Iz Bosne in celo iz Banata prihajajo delavci, ki iščejo v Sloveniji zaslužka, prihajajo na polje in presije za brezplačno vožnjo v rejsni kraj, ker niso mogli najti v Sloveniji zaslužka. Danes je policija odpravila 5 brezposelnih delavcev v Bosno.

— Iz Male tatvine. Sluga veletrgovine F. Urbanc Nace Rošar je policiji naznanil, da mu je bila iz veže Urbančeve trgovine ukradena 110 Din vredna karbidna svetilka kolesa. Tat je neznan. Ovađen je neki železničar, katerega je stražnik zalotil na Kette - Murnovi cesti, ko je nesel vrečo premoga.

— Iz Nešreča. Pri drsanju na ribniku v Tivolju se je včeraj popoldne težko ponesrečila 62-letna ga. Ema Miklavčičeva, soproga sodnega uradnika in stanujoča v Lipičevi ulici. Padla je na glavo in je dobila pri padcu težko poškodbo na glavi. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v javno bolnico. To je menda najstarejša ljubitelica ca drsanja v Ljubljani.

— Iz Splašeni konji. Včeraj se je nudi pasantom pri kinu Matica strašen prizor. Dva v tovrstni voz vprežena konja 8. žandarmerijske polka sta se splašila in v divjem diru zavila proti Zvezdi. Ob robu dvoredna sta padla. En konj je bil poškodovan na levi prednji nogi. Mmolodci so pomagali konja dvigniti.

— Iz Izgubljen pes. Podporočnik intendantskega skladišča g. Albin Držan je policiji naznanil, da se je zatekel v skladišče dravske divizije na Kodeljevem približno dve leti star pes volčje pasme brez znamenja. Pes se sedaj nahaja v prehrani g. podporočnika in naj se lastnik pri njem zgasi.

— Iz Drobilj policijske kronike. Včeraj na dan beračev sta bila aretirana dva berača. Neka mladenka je bila aretirana zaradi potepanja. Njen roman je žalosten. Prijavljeni sta bili dve manjši tatvini. Dva veseljaka Janez, imenovan »Aufbiks« in junaški Jože sta kahlja nočni mir in zato bosta morala plačati primerno denarno globo. Ovađen je neki sofer, ker je lovil globo okoli stolnice in na Vodnikovem trgu. Vozniki (5) bodo imeli zopet neprijetke, ker so se pregrešili proti castnopoliciskemu redu. Drugače je policijska kronika danes suhoparna.

Prispevajte v fond za akademijo znanosti in umetnosti in za narodno galerijo v Ljubljani. ::

Iz Celja

— c Mestno gledališče. V četrtki, dne 19. t. m. ob 20. uri »Razporka«, (Cyprien.) Premijera. Abonement.

— c Ljudsko vseučilišče. Zadnje predavanje je oskrbel g. dr. Mejak. Predaval je »O vprašanju ženskega gibanja«. Z velikim zanimanjem so poslušalci sledili izjavam predavatelja in se je ob koncu razvila živahna debata. — V ponedeljek 16. t. m. bo predaval ob 20. uri g. dr. Ant. Sch w a b: »O bratih Ipavcih in njih skladbaha«. Seznanil bo poslušalce s skladateljem Benjaminom Ipavcem. Po predavanju bodo združeni pevci zapeli B. Ipavčevu pesem »Bodi zdrava domovina«.

— c Sokolsko društvo v Celju je imelo v četrtki svoj občni zbor ob lezi udeležbi članstva. Funkcionarji društva so podali svoja poročila, iz katerih je razvidno uspešno delovanje društva v preteklem letu. Starostom je bil zopet izvoljen dr. Milko Hrašovc. Med drugim se je tudi sklenilo v kratkem zopet prirediti s telovadbo v Sokolskem domu v Gaberju.

— c Zaočljuba večljana županov iz celjskega okraja se je vršila v četrtki na srezekom poglavarstvu v Celju.

— c Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagale na Glavnem trgu.

— c Društvo železniških upokojevcov oklikuje se dan 5. februarja ob 8. ur zjutraj v gostilni »Zeleni travnik« shod v stanovanjskih zvečev.

Iz Maribora

— m Trgovci z dekleti tudi v Mariboru? Mariborska policija se že deli časa bavi z afero nekega trgovca z belim blagom, ki je poskušal tudi v Mariboru svoje srečo. Slučajno pa je nalezal na trezno dekle, ki ni šlo v njegove mreže. Pri borzi dela se je namreč oglašil moderno oblečen gospod in iskal služkinje za Koroško. Najel je neko mlado dekle, kateremu pa se je novi sluzbodajalec zdel sumljiv že zato, ker je ponujal preveč zapeljivo plačo. Pozneje je prišla dekletu prigravat tudi neka gospa. Ko to ni nič pomagalo, sta si poiskala drugo žrtev. A tudi ta jima ni šla na lim. Pozorna pa je postala tudi borza dela, ki je dobila par dni nato dopis iz nekega južnosrbskega mesta, v katerem prisi nek hotelir, naj mu pošljejo osem mlajših sobaric. Ko je policija uvela poizvedovanja, se je ugotovilo, da dotičnega hotelirja sploh ni. Zato se domneva, da je poskušal kak trgovec z dekleti svojo srečo. Policija je uvedla preiskavo.

— m Življen tujski promet. Po uradnih podatkih je odgovorilo v minulim letu z obeh mariborskih kolodvorov skupno 617.763 oseb. Pripeljalo pa se jih je v Maribor skupno 594.677. Napram prejšnjemu letu je zaznamovati neznamenit padec.

— m Zopet samomor. Včeraj je poskušala izvršiti samomor kuharica Josipina N. Izpila je večjo količino lisola. Njena namero pa so domačini še pravočasno opazili in prepeljali kuharico v bolnico tako, da je zopet izven nevarnosti. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano. Samomorilna manija se v zadnjem času zopet rapidno širi.

— m Modernizacija mariborske bolnice. Obštinski odbor je dovolil kredit v znesku 60.000 Din za izpopolnitev rentgenološkega oddelka mariborske javne bolnice. Nabavili bodo še nekatere aparate tako, da bo razpolagal tudi ta oddelk z moderno opremo. Pripravljalo se še nekatere druge preureditve in dopolnitve na ostalih oddelkih. Najnujnejše potrebna pa bi bila kanalizacija, o čemur bo moral razmisliati tudi občinski odbor.

— m Avtobusni promet v Mariboru. Promet z avtobusi, ki vozijo med Mariborom, Celjem, Dravogradom, Konjicami, Slovensko Bistrico itd. je pokazal, kako potrebna je bila nabava treh modernih prometnih sredstev. Od 18. oktobra lani pa do danes se je poslužilo mestnih avtobusov nad 200 tisoč oseb. Mestni promet se v najkrajšem času znatno razširi, mesto dobi zvezo z vsjo bližnjo okolico. V starih garažah stoji dosedaj 9. v novih, ki se grade, pa bo stalo 6 avtobusov.

REPREZENTANČNI PLES

služateljev ljubljanske univerze 7. februarja v »Unionu«

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 8. januarja 1928.

		Razlika v pr meri s stanjem 31. XII. 1927.
AKTIVA:		
Kovinska podlaga	444.0	— 8.7
posejila	1689.4	+ 6.3
račun za odkup kronskih novčanic	1072.6	
račun začasne razmenjave	298.8	
državni dolгови	2966.3	
rednost državnih domen	2136.3	
saldo raznih računov	981.0	+ 34.8
Skupaj	9590.7	
PASIVA:		
Od glavnice izplačano	30.6	
rezervni fond	10.7	
rovančice v obtoku	573.5	— 8.8
državni račun začasne razmenjave	296.8	
državne terjatve po raznih računih	238.1	+ 70.7
razne obveznosti	1057.0	— 29.5
državne terjatve za zastav ljene domene	2138.3	
ažijo za kupovanje zlata	83.0	
Skupaj	9590.7	
Obrovnata mera ostane neizpremenjena.		
Obtok novčanic se je znižal od zadnjega izkaza za 8.800.000 Din.		

Ljubavna tragedija

V selu Dobrova pri Lodu pri Poljskem se je te dni odigrala pretresljiva ljubavna tragedija. V hiši posestnika in gostilničarja Ripovica je bila v sredo svatba. Poročila se je 18-letna gostilničarjeva hčerka Eva s 26-letnim trgovcem Judom Kronmannom. Zbrani so bili številni gostje, znanci in prijatelji, vsem pa se je čudno zdelo, da je domača hčerka silno raztresena in razburjena. Tudi v cerkvi se ni poglobila njena razburjenost, neprestano se je ozirala na vrata, kakor da nekoga pričakuje ali da slutí nesrečo.

In res! V trenutku, ko je rabin mlad par blagoslovil, se je v cerkvi pojavil neki moški. Divje je pogledal vse navzoče, nato je pa bliskoma totnil iz žepa samokres in oddal na ženina in nevesto dva strela. Slednjič si je pogol kroglo v glavo. V cerkvi je nastala strahovita panika, vse je bežalo k izhodu. Ko se je prvi strah poleglo, so se začeli ljudje zanimati za nesrečni žrtvi. Ženina in nevesto so prepeljali v bolnico, dočim je bil atentator, v katerem so spoznali ženinevega kompanjona Florczyka, že mrtev.

Krvava ljubavna tragedija ima romantično ozadje. Eva Lipoviceva je bila zaljubljena v Stefana Florczyka, ki je bil pa že oženjen. Toda dekle se je zaljubilo v oženjenega kavalirja in kmalu je govorila o njunem razmerju vsa okolica. Da se izognejo sramoti, so roditelji hčerko prisilili, da se poroči s Kronmannom. Pri Florczyku so našli v žepu brzojavko, v kateri ga Eva poziva, naj jo reši, češ, da Kronmanna ne ljubi in ne more postati njegova žena.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

--- Moda ---

Dva vzorca ljubkih dekljskih oblek

Moderni plesi

Ne bomo se pripravili o tem, so-li lepi ali grdi, moralni ali nemoralni. To bi bilo itak odveč, kajti vsak ima v tem pogledu svoje nazore, ker pleše vsak človek drugače in tudi cilj plesa ni pri vseh plesalcih isti. Zato so tudi mnenja o modernih plesih deljena. Drugače so dijo o njih oni, ki plešejo, kakor oni, ki sploh ne plešejo. Toda zagrižen nasprotnik modernega plesa more biti človek samo dotlej, dokler sam ne pleše. Morda so med plesalci tudi taki, ki imajo pri modernih plesih svoje posebne namene, toda zato še ne smemo obsojati modernih plesov sploh. To bi pomenilo isto, kot obsojati vso literaturo zato, ker nekateri najraje čitajo »šund«. Pri vsakem plesu, zlasti pa pri modernem, pride do veljave naravni instinkt, ki žene človeka, da se ritmično giblje. Zakaj bi moral človek ta nedolžni nagon v sebi zatirati in pri poskočni godbi sedeti, ko ga pa narava sama sili, da se po taktu zavrti?

Kar se tiče erotične strani modernih plesov, je treba omeniti, da še daleč ne zblížajo plesalca s plesalko tako, kakor »tari valček«. V prejšnjih časih so nudile plesne prireditve več prilike, da se je mladina seznanila in zblížala, kakor zdaj. Izvzemši večje plesne prireditve, kjer se pari izprehajajo po dvorani, se mladina na sedanjih plesih sploh ne more bližje seznaniti. Kramljati se da samo tedaj, če prideta mladenič in dekle skupaj in skupaj sedita. Pri plesu pa to ni mogoče. Če dobro plešeta. Tako se čisto pripeti, da preplešeta mladenič in dekle ves večer, ne da bi se dobro seznanila. Sicer je pa itak samo ostanek stare tradicije, da še vedno plešejo skupaj moški in ženske. Moderne plesne lahko plešejo sami moški in same ženske. Če se hočeta dva bližje seznaniti, si morata poiskati drug kotic, ne pa plesno dvorano. Veselo poskakovanje in beganje se nič kaj dobro ne ujema s sentimentalnostjo. Teško si je misliti žensko, ki bi se ji vnelo srce pri pogledu na moškega, ko pleše Charleston. Isto velja za moškega, če vidi žensko plesati moderne plesne. Tudi najlepše dekle izgleda pri tem prej smešno, nego zapeljivo ali privlačno. Skratka, ljubezen je resna zadeva, moderni plesi so pa veselji in

poskočni. Edina izjema je tango, ki pa itak ni več med najmodernejšimi plesi.

Nekdo je napravil na račun modernih plesov posrečen dovtip. Dejal je, da moderne žene zato tako rade plešejo moderne plesne, ker je to edina prilika, kjer so še lahko poslušne. Moški pa plešejo moderne plesne tako radi zato, ker je to edina prilika, kjer še lahko uveljavijo svojo voljo napram ženskam.

Ze zadnjič smo omenili, kateri plesi so letos posebno v modi. To, kar se letos pleše, je v bistvu kreacija lanskega. Black - bottom se je v svoji družabni obliki definitivno utrnil, slow - fox je nadomestilo za krasni blues, ki pa izumira, elegantni english - waltz prav za prav ni nič novega, excentric - black bottom, heebie - leebies, bananas - slide in madžarska narodna novost »budapest« so na cel črti propadli. Med najnovejše plesne spada to yale, ki je nastal na istoimenski univerzi, dalje ples francoskega plesnega mojstra Mesmarda kinkajon in dirty - dig, ki ga propagirajo znane Dolly Sisters.

Čajanke

Glavno družabno središče so postale zadnja leta čajanke, na katerih v ožjem krogu znancev in prijateljev pokramljamo o vsem, kar nas zanima, veselimo ali teži. So pa tudi čajanke, na katerih se zbere odlična družba, da izmenja med seboj oficijelne govore in zdravice. Seveda se mora po tem ravnanju tudi obleka. Za mnoge večerne čajanke potrebujemo večerne toalete. Za velike večerne čajanke se ne smemo oblediti tako, kakor za ples ali nočne družabne prireditve, pa tudi mala večerna obleka, ki jo oblečemo za gledališče, ne zadostuje. Za take čajanke so najbolj prikladne krepčoržetove obleke brez rokavov, ki so večje večerne toalete, a vendar ne posebno kričeče. Na večernih čajankah se ne nosijo dolge bele rokavice, niti z diademi okrašene frizure. Dolge bele rokavice so tudi na plesih vedno redkejšje.

Velika popoldanska čajanka, ki spada med važne družabne dogodke, pri katerih se zbere več sto ljudi, zahteva veliko popoldansko toaleto, ki je lahko brez rokavov, vendar pa moda priporo-

ča obleke z rokavi. Dame ostanejo v klobukih, ki pa morajo biti skromni, kar velja tudi za ročne torbice, čevlje, rokavice itd.

Dame se tudi radi sešenejo doma, da pokramljajo pri skodelici čaja. V takih primerih zadostuje priprosta popoldanska obleka, po potrebi tudi volnena. Dobro je pa imeti za vsak slučaj skromno svilenko obleko, kajti sobe se zdaj pozimi navadno dobro zakurjene in zato se dama v volneni obleki ne more počutiti dobro.

Dobra gospodinja mora tudi vedeti, kako se servira čaj. Najprikladnejši način je ta, da ne sede gostje za mizo, marveč tako, kakor so sedeli pred čajem. Če povabimo več gostov, ne smemo pozabiti, da mora biti na razpolago dovolj stolov. Često se pripeti, zlasti pri slabo organiziranih večerjih čajankah, da morajo nekateri gostje ves čas stati. V manjši družbi se sploh prijetneje kramlja, dočim je v večjih družbah intima atmosfera, ki mora biti čili vsakega družabnega sestanka, večinoma nemogoča. Čajanke v ožjem krogu odtehtajo sploh vsako posedanje po kavarnah in restavracijah.

Pri nas je družabnost žal zelo slabo razvita in zato so tudi intimne čajanke bolj redke. Pri drugih narodih se je pa ta način družabnega občevanja zlasti po vojni zelo razširil.

Humoristični kotichek

STARA DEVICA.

Gospod pozovni pri stari devici in pravi: — Oprostite, gospodična, ste vi tista dama, ki je poslala v novine oglaš, da išče moža, ki bi prinesel malo luči v vaše mračno življenje.

Stara devica vsa srečna: — Da, da, da!

Gospod: — Dobro, torej je vse v redu. Pošiljajo me iz elektrarne, da vam napeljem v stanovanje elektriko.

PRIPROSTA HRANA.

Zaljubljeni dekle: — Včeraj mi je Tone rekel, da sem tako lepa, da bi me kar snedel.

Prijateljica: — Da, o Tonetu je znano, da ima rad priprosto hrano.

DEFINICIJA ZAKONA.

Zakon je civilna ali cerkvena zveza dveh ljudi, ki sicer živita skupaj, ki pa redko skupaj spadata.

Moric Jokai

Gospod Vanderguld

Diomedes je bil slikar. Izšel je iz šole impresionistov. To se pravi, impresionisti se čutilo užljene, če slišijo besedo »šola«. Kajti njihova umetnost eo ipso ne sme biti šola, ne sme pripadati šoli in se sploh ne sme poučevati. Impresionist mora vse sam pogoditi: slikanje, kompozicijo, kolorit in razsvetljavo.

Diomedes je bil pa tudi čeden dečko in lahkoživec.

Lepe ženske so ga imele rade, on je imel rad morske ribe, ostrige, divje racce v omaki, šampanjca in bordeaux.

Toda vse te stvari je prekašalo njegovo slavo, ki ni poznalo mej.

Stari mojstri se mu niso zdeli vredni počenega groša. Rubens mu je bil samo slikar psov, Rembrand mazač, De la Croix mešalo barv. Od sovrstnikov je smatral Meissonierja za navadnega slaščičarja. Makart pa po njegovem mnenju sploh ni bil slikar.

Vse, kar je bilo dotlej namazano na platno, se mu je zdelo diletantsko.

Poezija ni nič. Ideal, to je bedarija. Impresija, to je vse.

Diomedove slike so pričale o izrednem razumevanju upodabljajoče umetnosti.

Njegovo spečo marketenderico bi človek lahko obduoval po cele dneve. Videle so se samo pete in sicer take, ki se boje vode. Glava se sploh ni vi-

dela. To je spadalo na drugo stran platna.

Se lepše so bile njegove slike živali. »Napanje krave«. To je bila velika golida, iz katere so molela samo ušesa in rogovi. Vse drugo je bilo v golidi. To je zelo naravno. Nad golido se je vilo nekaj gadijega, kar bi bilo podobno kravjemu repu, ki odganja nadležne muhe, če bi bilo dobro naslikano.

Zelo originalne so bile tudi njegove pokrajinske slike. Med temi se je odlikoval solnčni vzhod opolnoči na otoku Ava Saxa. Pred to sliko mu je dejal neki prijatelj. »Čuj, brate! Zdi se mi, da tvoj stric nima tako rdečega obraza.« Misli je, da vidi portret. Toda bil je solnčni kolobar in kar je smatral prijatelj za ramena, sta bili dve črni skali na otoku Ava Saxa.

Posebno pozornost je vzbudila tista njegova slika, ki je predstavljala od daleč gondolierja v čolnu ob mesečini. Če si jo pa pogledal od blizu, si videl, da je prevrtnjen zaboj, iz katerega leze podzana, v ozadju se pa vidi dno prevrnjenega medenastega kotlička.

Tudi z vojnimi slikami je dokazal svojo sposobnost. Med temi je bila znamenita slika »Naskok kozakov«. Sto konj v eni vrsti, isto toliko kozakiških glav (samo zadnje se je držal trup) in sto sulic. Vse to drvi na povelje proti strelnemu jarku, ki je tako širok, da si morajo kozaki s konji vred zlomiti vratove, če bi ga hoteli preskočiti. Toda v tem je baš slikarjeva originalnost, da si noben kozak ne zlomi

vratu. Kajti druga kozaka stotinja, ki se pojavi v ozadju, bo lahko po trupih požrtvovalnih tovarišev prekorčila jarek.

Kljub vsestranski duhovitosti pa Diomedes ni mogel spraviti svoje umetnosti tako daleč, da bi sprejel vsaj eno njegovo sliko v salon. Stari slikarji so ozkosrčni.

Pač pa je uvrstila vse Diomedove umetnine »Razstava zavrženih«. In tu jih je obduoval mnogo več občinstva, kakor če bi bile razstavljene v »salonu«. Samo kupiti jih ni hotel nihče. In vendar so bile vse dokaj drage. Izpod deset tisoč frankov ni bila nobena na prodaj. Tudi to spada k impresionizmu, da umetnik ne prodaja svojih umetnin poceni.

Teh slik je bila že cela skladovnica. Samo da se je trgovec z umetninami, ki je dal impresionistu nekaj stotakov vnaprej, praskal vedno za ušesi, kadar ga je Diomedes vprašal, kako je kaj s prodajo.

— Čujte, monsieur Diomedes! — mu je dejal nekega dne trgovec z umetninami Luchs. — Nekdo se je zelo zanimal za vas.

— Je Evropec?

— Ne, iz Amerike je.

— No, potem pa že, kajti z Evropcem bi sploh ne govoril. Je petrolejski kralj?

— Ne. Kraljica. Lastnica srebrnih rudnikov, miss Debora Stopps.

— Ah! Miss Debora Stopps, znana po svojih dijamantih in po tem, da ob

nedeljah nikoli ne kuha in ne hodi v gledališče. Ta je pa že vredna, da se ji odkrijem.

— Zelo fanatična metodistka je. Ima svojega duhovnika, ki ji vsako leto ob Marijinih praznikih pridiguje.

— No, a kaj ji najbolj ugaia na mojih slikah?

— Podpis.

— Parbleu!

— Avtor slik ji je všeč. Pripravljen je obdarovati vas s svojo roko in svojimi milijoni.

Diomedes je potisnil klobuk na čelo.

— Salite se, dragi gospod!

— Nikakor ne. Ta dama je zelo lepa.

— Tem slabše. Če bi bila grda, bi jo lažje porabil vsaj za model.

— Saj ni treba, da jo slikate, marveč da se poročite z njo.

— To se pravi nasprotno. Jaz naj bi se ji prodal. Veste kaj, gospod Luchs, v takih zadevah nimam nobene impresije. Fant, ki se proda bogati dami in se vozi v kočiji svoje žene, je »repek«. Tak slog ni po mojem okusu. Marmornata peč, pri nji pa dame v svilenih oblekah. Mladi gospod jim čita romane, stari gospod pije kavo. Sluga servira na podstavku. Sovražim to malomeščanstvo. Jaz se oženim šele takrat, ko bo svet spoznal, kdo sem. Ko se bodo strokovnjaki kar tržali za moje slike, ko pridem k vam s kosom čistega platna, na katerem bo samo moj podpis, in vam porečem: »koliko je vredno to platno?«, vi pa odgovorite:

»dvajset tisoč frankov.« Šele takrat se oženim. Moj ponos zahteva, da porečem nekega dne miss Debora Stopps, srebrni kraljici. »Jaz te vzamem.«

— Izborni mož! — je dejal Luchs.

— Take fante imam rad.

Čez nekaj dni so spravili Diomedes že ob enajstih iz postelje. Klical ga je trgovec z umetninami češ, da se je našel kunc za njegove slike. Kdo je to? Američan. Kaj je? Kralj volne.

Hitel je k trgovcu. Čez tri ure je bil že pri njem.

Američan je lahko malo počakal.

Luchs je predstavil nadebudnega impresionista Američanu.

— Monsieur Diomedes, mister Vanderguld.

Gospod Vanderguld je bil mož visoke, suhe postave in bledca obraza, kakor da še nikoli ni pil opojnih pijač.

— So vaše slike na prodaj?

— Zato so razstavljene.

— Po čem jih prodajate?

— Saj znate čitati: Markentendé-rica 10.000 frankov. Napanje krav 11.000. Solnčni vzhod 12.000. Zatišje 13.000. Vojna slika 14.000 frankov. Skupaj — kaj vem, koliko zneso, izračunajte sami.

Vanderguld je zmajal z glavo.

— Dragi gospod, v moji galeriji, kjer so zastopani najslavnejši slikarji Evrope, ni nobene slike izpod 15.000 frankov.

— Temu nedostatku lahko odpomo-remo. Reclmo torej, da stane vsaka slika 15.000 frankov.

Makaroni v nevarnosti

Fašisti ne vedo, kam bi z rižem, ki ga pridelala Italija vsako leto 7 milijonov meterskih stotov. — Zato so odredili, da mora na pustno nedeljo vsak odrasel Italijan jesti riž.

Mussolini bi rad napravil iz siromašne Italije, ki razun sadja skoraj nima nobenih prirodnih bogastev, obljubljeno deželo. Na vseh poljih gospodarstva in socialnega življenja uvaža reforme, od katerih si obetajo fašisti raj na zemlji. Vse sloje in stanove so že organizirali fašisti po svojih principih in jim vsilili svoj politični evangelij, samo zdravnikov se doslej še niso lotili. Zdaj so prišli na vrsto tudi zdravniki. Narodna federacija italijanskih zdravnikov je sklenila na pritisk fašistovskih organizacij pokreniti veliko akcijo za pospeševanje konzuma riža. Ker v Italiji trenutno nimajo nalezljivih bolezni, so fašisti vpregli zdravnike v riževno akcijo, s katero prav za prav medicina nima nič skupnega.

Na pustno nedeljo bo napovedana v Italiji velika vojna vsem onim, ki ne bodo jesti riža. Italija pridelala letno 7 milijonov meterskih stotov riža in ne ve, kaj bi z njim počela. Izvzemši nekatere severne pokrajine, kjer prebivalci včasih jedo riž, čuti vsak Italijan že od nekdaj nepremagljiv odpor proti rižu. Pač pa so Italijani zelo navdušeni za razne močnate jedi, zlasti za makarone, fettucine, tagliatelle, rigatone in drugo tako močnato robo. Brez makaronov v Italiji ni svatbe, ne krsta, ne rojstva, ne cerkvenih praznikov, ne narodnih svečanosti. Na eni strani se torej konzumi riža mnogo moke, ki jo mora Italija večinoma uvažati, na drugi pa ljudje ne marajo riža, ki ga prideluje Italija sama. Zato so fašisti sklenili pokreniti energično akcijo, da spravijo v promet tudi riž kot domači pridelek.

Fašistovski zdravniki so prevzeli zelo težko in nevaldežno nalogo. Naučiti hočejo Italijane kar čez noč jesti riž. Italijanskemu narodu hočejo izbiti iz glave stare predsodke. Italijani namreč pravijo, da so narodi, ki se hranijo z rižem, manj vredni in obsojeni živeti pod jarmom narodov, ki se hranijo z mesom.

Pri tem so mišljeni v prvi vrsti Angleži, ki pa slučajno zelo radi jedo močnate jedi. Italijani, na čelu s svojim nekronanim kraljem, menda ne poznajo Japoncev, ki se hranijo skoraj izključno z rižem, pa so vendar dosegli visoko kulturno stopnjo. Južno - italijanske matere so že od nekdaj trdno prepričane, da otrokom ne smejo dajati riža, ker je v njem malo beljakovin. Noben zdravnik jih ne more prepričati, da ima riževa beljakovina velike asimilacijske prednosti. Kdor bi svetoval italijanskim roditeljem, naj dajo svoji slabokrvni deci riž, bi naletel na zasmehovanje. V vojašnicah, kjer so uvedli riž namesto makaronov, so vojaki raje ostali lačni, nego da bi si napolnili želodec z rižem, ki vojaka daje samo slabi. Kako je v resnici z vojniki, ki se hranijo z rižem, priča rusko - japonska vojna. Nekateri italijanski srednješolski profesorji so celo svetovali roditeljem, naj ne dajejo nadebudnim sinovom riža, češ, da slabo vpliva na študije in celo na nadarjenost.

Vsem tem sovražnikom riža so se pridružili tudi pijanci, ki pravijo, da riž gasi žejo, zlasti pa po vinu. Prijatelji dobre vinske kapljice se vprašujejo, kam bo Italija s svojimi 40 milijoni litra vina letno, če si bo ljudstvo vsako želo z rižem. Preprosto italijansko ljudstvo pa odsvetuje riž ženam, češ, da povzroča nosečnost in da roje ženske, ki jedo preveč riža, čisto kar dvojčke.

Na pustno nedeljo hočejo italijanski zdravniki izbiti vse te predsodke ljudem iz glave. Fašisti so izdali naredbo, da mora na pustno nedeljo nad 30 milijonov odraslih Italijanov jesti riž v kakršnikoli obliki, da se prepričajo o nesmiselnosti starih predsodkov. Vprašanje je seveda, kako se bo ta akcija obnesla in kaj bo z makaroni, če jih na fašistovski pritisk izpodrine riž. Vse kaže, da bo delal riž v Italiji v bodoče hudo konkurenco makaronom.

ne bo ujel, kajti iznajdljivi Angleži so izdelali avtomatične zajce, ki dirjajo tako hitro, da jih tudi najhitrejši lovski pes ne dohiti. Vprašanje je seveda, kako dolgo se bodo dali psi na ta način voditi za nos. Lahko se pripeti, da ta alij oni pes slučajno ujame našemljene- ga zajca in se prepriča, da je dirjal za avtomatom. Vsak dober lovski pes bi v takem primeru stisnil rep med noge in legel v travo, češ, naj love zajce oni, ki so jih izdelali. Angleži računajo, da psi ne bodo prišli na njihov trik in da se bodo pasje dirke obnesle tem bolj, ker bodo dostopne najširšim slojem.

Fakirjev trik

V Nemčiji je zadnje čase vzbujal splošno pozornost nastop fakirja To Kba. ki je bil rodom Nemec iz Düsseldorfa. To Kba je delal različne eksperimente, največ zanimanja pa je vzbudil njegov hipnotični spanec. Fakir se je pustil zapreti v stekleno, hermetično zaprto krsto, v kateri je vzdržal polnih osem dni. Žel je za svoja izvajanja veliko odobravanje, služil si je pa tudi prav lepe denarce, z njim vred seveda tudi njegov impresario.

Tako je jadrar fakir po raznih mestih Nemčije, te dni pa je gostoval v Vrat-slavi, kjer so ugotovili, da temelji njegov smrtni spanec v hermetično zaprti stekleni krsti na posebnem triku. Ko je zopet legel v krsto, so zdravniki doglali, da krsta ni hermetično zaprta, kar sta zatirjala impresario in fakir. Ena stran krste namreč ni steklena, temveč iz prozorne tančice tako, da prihaja v krsto dovolj zraka. Ves eksperiment izgubi zato na svoji vrednosti. Preostane samo petdnevna katateknična otrpnost, kar pa dandanes ne pomeni nič posebnega.

Rusija tone v žganju

Sovjetska vlada je nastopila prva leta revolucije z drakonimi ukrepi proti pijančevanju. Krajevne oblasti so imele celo pravico ustreliti pijanca, ki so ga zalotile v javnem lokalu ali na cesti. Žganje je bilo pod carskim režimom monopolski predmet in država je imela po vseh vaseh svoje žganjarne. Boljševiki so zaplenili vse opoj, pijače in razdejali ogromna skladišča špirta. V mnogih krajih je tekkel špirit po njihovem prihodu v potokih iz skladišča in ljudje so ga zajemali z lonci ter nosili domov. In res se je boljševikom posrečilo spočetka če ne popolnoma zatreti, pa vsaj zelo omejiti pijančevanje. Toda alkohol ima to čudno lastnost, da se vrne v hišo skozi okno, če ga vrže skozi vrata. To je dokazala že ameriška prohibicija in o tem se je morala prepričati tudi sovjetska vlada.

Zadnje čase se alkoholizem v Rusiji neverjetno hitro širi. Po statistiki E. Deutschmana, ki se peča s problemom alkoholizma v Rusii, so popili Rusi l. 1924. 800.000 veder (1 vedro je enako 12 litrov) vodke, leta 1925. 4.100.000, l. 1926. 20.500.000, l. 1927. pa celo 31.500 tisoč. Tudi konzum piva rapidno nara-

šča. Leta 1924. so popili Rusi 17.200.000 veder piva, leta 1925. 20.600.000, leta 1926. 31.000.000 in lani 32.000.000. Sovjetski delavci potroši za alkohol dvakrat toliko, kakor za stanovanje in 5 do 7 krat toliko, kakor za kulturne potrebe.

Kaznjenceva novoletna smola

Na Silvestrovo je skušal pobegniti iz največje danske kaznilnice v Horsensu nevaren razbojnik Mozart Lindberg, ki sedi že več let v ječi. Mož se je vedel tako vzorno, da so ga vzeli v pisarno, kjer je vsako jutro pospravil in pometal. Nihče ni slutil, da namerava pobegniti. Posrečilo se mu je, vtihtati v celico razne pisarniške potrebščine, med njimi tudi škarje in nož. Ker so mu pazniki zaupali in ker je bil zelo marljiv, so mu dali tudi perilo in rjuhe. Iz perila si je napravil Lindberg lestvo, ki jo je skril v linji za omaro. Z nožem in drugimi kovinskimi predmeti, ki jih je sčasoma vtihtal v celico, je začel kopati zid. Stene so debele nad en meter. Jetnik je kopal centimeter za centimeter nad podlago. Malto in kamenje je odnašal v žepih v smetniko. Stena je bila skoraj že prekopana.

O božiču je bil že tako daleč s svojim delom, da je ostala od zunaj samo še tenka plast ometa. Od znotraj je Lindberg zakril odprtino s posteljo. Pobegniti je nameraval na Silvestrovo, ko so bili pazniki zbrani v prtiličju, kjer so praznovali novo leto. Toda sreča mu ni bila mila. Odstranil je omet na zunanji strani zidu, potegnil skozi odprtino lestvo in hotel zlesti po nji na dvorišče. V hipu, ko je že stal z eno nogo na lestvi, ga je zgrabila močna roka za vrat in potegnila nazaj v celico. Dve nadstropji nižje, tik pod oknom njegove celice, ima namreč stanovanje jetniški paznik, ki je bil prost in je hotel praznovati novo leto v krogu svoje rodbine. Ura je bila polnoč in stražnik je vstal, da napije novo leto. Kar se mu je zazdelo, da se za oknom nekaj giblje. Spočetka je mislil, da se moti, kmalu je pa opazil, da visi za oknom pletena lestva. Planil je v stražnico in alariral paznike. Tako so Lindberga zasedli na pragu svobode in novega leta.

Velike sleparije z reparacijskimi dobavami

Francosko finančno ministrstvo je prišlo na sled velikim sleparijam z reparacijskimi dobavami. Preiskava je trajala tri tedne in oblasti so nekatere kompromitirane trgovce že aretirale. Obeta se nova senzacionalna afera, o kateri pa podrobnosti še niso znane, ker imajo oblasti na sumu še druge ugodne trgovce, ki jim preiskava doslej ni mogla dokazati, da so manipulirali z reparacijskimi dobavami na škodo države.

Francoski trgovci, ki hoče uvažati nemško blago na račun reparacij, predložijo finančnemu ministru tozadevno pogodbo, sklenjeno z nemškim izvoznikom. Če ministrstvo pogodbo prizna, dobe dotični trgovci od finančnega ministrstva razne ugodnosti za to, da omogočijo vladi izčrpati pripadajočo kvoto v reparacijskih dobavah. Navadno dobe trgovci za svoje posredovanje 2 do 10% vrednosti uvoženega blaga. To priliko so porabili nekateri ugledni francoski trgovci za malverzacije, ki so jih zakrivali v sporazumu z nemškimi izvozniki. Namesto priglašene količine blaga so uvažali iz Nemčije samo neznamen del, komaj eno desetino, dočim so dobivali od

finančnega ministrstva provizijo za vsoko količino dobavljenega blaga. Prislepčani denar so si nemški in francoski trgovci pravično razdelili. Ker je šlo čisto za dobave milijonske vrednosti, je bila država oškodovana za težke milijone.

Poleg tega gre tudi za protizakonite mahinacije z nemškimi markami. Francoski trgovci plača pri reparacijskih dobavah pripadajoči davek finančnemu ministrstvu. Ker se je pa uvažal samo del blaga, so nemški trgovci doplačali francoskim kolegom primanjkljaj v markah. Uvoz nemških mark v Francijo pa mora biti po Dawesovem načrtu dovoljen z aktom posebne komisije. Kompro-mitiranih je 15 francoskih trgovcev.

ker so najboljši in najcenejši.

Humoristični kotichek

MED ZAKONCI

Žena vpraša moža, ki kar požira z očmi dekleta v lepi obleki: — Ne razumem, kaj prav za prav vidiš na tej obleki.

Mož: — Nič, dragica, toda to, kar vidim v obleki, mi je všeč.

ŠTEDENJE

— Želite, gospod šef? — Poklical sem vas, gospod N., da vas opozorim, da je treba v našem podjetju v prvi vrsti štediti, ako hočemo kaj doseči. Vi ste napisali teh par vrstic na celo polo papirja. Pojdite in prepišite to na četrtinko pole, da se naučite štediti tudi pri malenkostih.

IZDAL SE JE

V krčmo pride berač, stopi k mizi in iztegne roko, v kateri drži listek z napisom »gluhonem«.

Gost: — Vi da ste gluhonem? Kaj bi pa rekli, če vas zgrabim za vrat in vržem na cesto?

Berač: — Prav nič, ker sem gluhonem.

KAZNOVANA NEPOSUŠNOST

— Gospod doktor, vi ste rekli moji taščji, da bo okrevala, če bo jemala vašo zdravilo, da je umrla.

— Kako dolgo je pa jemala zdravila?

— Štirinajst dni.

— Seveda, saj sem si mislil. Sama je kriva, da je umrla. Naročil sem ji, da mora jemati zdravila cel mesec.

IZPREMEMBA JE VEDNO DOBRA

— Vidite, dragi prijatelji, kako ste se popravili, odkar sem vas zadnjič videl. Saj sem rekel, da je vam potrebna izprememba.

— Zares, gospod doktor, poiskal sem si drugega zdravnika in takoj sem se popravil.

SLABO JAMSTVO

Gospod se pritožuje v trgovini, da je kupil nedavno rokavice z jamstvom, da jih bo nosil celo leto.

— No, in? — ga vpraša trgovec.

— Danes sem jih izgubil.

RIBIČI MED SEBOJ

Vražjo smolo imam, — pravi ribič svojemu tovarišu. — Voda je tako kalna, da ribe niti črva ne vidijo.

— Zakaj pa ne obesiš na trnek kresnice? — mu pravi tovariš.

Film

Kako izdelujejo filme

Znano je, da se filmski operaterji pri izdelovanju filmov poslužujejo različnih trikov. Tako poročajo praški listi, da so se v Bratislavi pojavili številni podjetniki, operaterji, režiserji in celo filmske dive. Fotografirajo, opazujejo in tekajo okrog. Kaj se je dogodilo v Bratislavi, da je vzbudilo pozornost filmskih podjetnikov?

Kakor znano, je Dunav pri Bratislavi popolnoma zamrznil, obenem so se pa pričele kopičiti tam ogromne mase ledu, čim je potegnil jug. Ledene mase so ogrožale mesto, kateremu je pretila nevarnost poplave. Nek dunajsko filmsko podjetje je prišlo na originalno idejo, da bi se dale te mase ledu porabiti za film. Predstavljale bodo ledeno pokrajino severnega tečaja, družba pa namerava obenem izdelati film, ki naj predstavi Nansenovo ekspedicijo na severni tečaj. V objemu ledu se nahaja potniški parnik »Ščavac«, ki bo v filmu predstavljal Nansenovo v ledu zajeto ladjo »Fram«. Pri filmu bodo sodelovali tudi psi-volčjaki, katere je družba importirala iz Schönbrunn v Bratislavo.

Ideja, ki priča, kakšnih filmskih trikov se poslužujejo dandanes moderni režiserji, je vsekakor originalna. Seveda pa je vprašanje, če bo film uspel.

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike, urade in denarne zavode, delnice, lepake, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Justifikacija Snyderjeve in Graya

Med ameriškimi zanimivostmi poročamo o predstoječi justifikaciji Ruth Snyderjeve in njene ga ljubimca Gaya v ješnišnici Sing-Sing.

Snoči pa je prišla iz Newyorka vest, da sta bila Snyderjeva in Gray v noči od četrtka na petek na električnem stolu usmrčena.

Guverner Smith, lti je bil edino kompetenten za pomiloščenje obeh obsojen- cev, je zadevno prošnjo odklonil. Ko so Snyderjevi povedali, da je guverner pomiloščenje odklonil, je histerično zaplakala, pulila si je lase in butala z glav- o ob zid. Vse to ji pa ni pomagalo, kajti ob 23.01 newyorškega časa so jo iz celice smrti odvedli na električni stol. Predno je zapustila celico, je rekla:

— Povejte vsem, da sem umrla brez sovraštva in srca. Odpustim vsem, ki so me žalili. Kesam se svojega zločina, toda plačati ga moram drago. Z Grayem sva skupaj grešila in zato morava skupaj umreti. Samo bog ve, kam naju vodi skupna pot.

Oblekli so jo v sivo raševinasto obleko, jo ostrigili in ji pritrtili elektrodo na glavo. Glasno ihtel je sedla na električni stol, rekoč: — Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo. Nato se je umirila, resignirano je zrla na početje krvnikov, ki so jo privezali na stol in ji zavijali nogavice do členkov. Zdravnik je dal znamenje in mehanik je spustil električni tok. Snyderjeva se je krčevito zvrila na stolu, telo se je streslo. Zdravnik je ugotovil, da je bil tok prešibek, še enkrat je pritisnil mehanik na

vzvod... Pet minut nato je bila Snyderjeva mrtva.

Na vrsto je prišel Gray. Oblekli so ga v črne hlače s prerezano desno hla- nico, da so elektrodo pritrtili na golo nogo. Bil je popolnoma miren in udan, do zadnjega trenutka je čital sv. pismo. Ko je mehanik spustil tok, je njegovo telo krčevito zatrepetalo, toda le za hip, kajti minuto kasneje je bil že mrtev.

Snyderjeva je na predvečer justifi- kacije skušala izvršiti samomor in je z glavo butala ob zid, ni pa imela toliko moči, da bi si razbila lobanjo.

Tako se je zaključil zadnji akt dra- me, ki je zahtevala troje življenj.

Pasje dirke

Angležem ne zadostujejo več konjske dirke in zato so začeli razmišljati o nadomestilu. Konji so tudi dragi, poleg tega je pa treba za dobre dirkalne konje skrbeti bolj kakor za ljudi in zato so si mogli dovoliti ta luksuz samo lordi in drugi magnati. Ker pa Angleži zelo ljubijo razne dirke in ker radi stavijo, so prišli do prepričanja, da je treba ta problem postaviti na širšo podlago. Dolgo so razmišljali, katera žival bi mogla nadomestiti konja, slednjič so se pa odločili za psa. Ni še znano, katere pasme psov bodo uporabljali Angleži za dirke, gotovo pa, da pridejo v poštev samo dobri tekači, ki imajo smisel za lov.

Pasje dirke se bodo vršile na ta način, da bodo dirjali po določeni progi umetno narejeni avtomatični zajci, za katerimi se bodo podili psi. Ljubitelji dirk bodo imeli priliko postaviti na najboljše tekače. Pes seveda zajca nikoli

— Naskok kozakov lahko cenim na 20.000.

— Da bo okrogla vsota, reciva 80.000. Velja.

Mister Vanderguld je potegnil iz žepa čekovno knjižico in izročil Diomedu ček na 80.000 frankov. Nato je nalepil na vseh pet slik svoje vizitke v znak, da so slike prodane. Trgovcu je naročil, naj popravi ceno na listkih, in naj bodo slike še ves teden razstavl- ljene, potem jih pa odpelje v Ameriko.

Vest o tej čudoviti kupčiji se je bliskoma raznesla po vsem mestu. Ob- činstvo je navalilo na razstavo, da vidi znamenite slike, v katerih so zdaj vsi našli ono skrito lepoto, ki je poprej niso opazili. Od tistega dne je bil Diomed eden najznamenitejših evropskih slikarjev, čijih slike so kazali samo proti posebnim vstopninam pri električni razsvetljavi.

Zdaj je že lahko nastopil z vsem po- nosom in zaslužil krasno srebrno kra- ljico. Privolila je in Diomed je postal mož, kateremu je marsikdo zavidal.

»Zdaj tudi »Salon« ni več odklanjal njegovih del. Na vsaki sliki je bilo ta- koj prvi teden napisano: »Kupil mister Vanderguld«, pa naj je bila cena še ta- ko visoka.

Diomed je kmalu zaslovel po vsem svetu. Njegove slike so se drago pro- dajale, imel je krasno ženo, slajno pa- lačo in še slajnejši atelje, kočijaža, šo- ferja in kuharja.

Toda veliki geniji so menda že ta- ko ustvarjeni, da niso nikoli zadovoljni s svojo usodo. Tudi pri družih ljudeh

se rado pripeti, da postanejo ljubosum- ni, če so preveč srečni v ljubezni.

Diomedu nikakor ni šlo v glavo, da mistress Debora ob nedeljah ne da ku- haru kuhati, da ne pusti zapreči kočije in da ne gre v gledališče.

Žena ga je skušala pomiriti češ, da je metodistka in da se strogo drži ver- skih predpisov.

Se bolj ga je pa dražila zagonet- nost, ki jo je uganjala žena z eno sobo. V to sobo moža ni nikoli pustila. Vra- ta so bila noč in dan zaklenjena. Žena je odšla vsako nedeljo v to sobo in ostajala dolgo v nji. Diomed je neke nedelje prisluškoval in ugotovil, da se žena pogovarja z nekim moškim.

Ko jo je vprašal, s kom se sestaja pri zaklenjenih vratih, mu je odgovori- la, da moli in da se sliši glas metodi- stičnega pridigarja.

— Temu pridigarju bi rad pogledal iz oči v oči.

— Ta korak bi zelo obžalovali.

— Kaj ima ta pridigar tako strašen pogled?

— Da.

— In vi se ga ne bojite?

— Meni ni strašen.

— Če mi ne razodenete te tajne, vložim tožbo za ločitev.

— Za to nimate nobenega povoda, ki bi pred sodiščem držal.

— Ga pa poiščem.

Od tistega časa je obdal Diomed svojo palačo z vohuni, ki jim je zabijal, naj ga takoj obveste, čim se pojavi za- goneetni gost. Hotel je s pričami in po- ličijo vdreti v tajno ženinno sobo, da

dobi in flagrantni dokaze o nezvestosti.

Baš se je ukvarjal z veliko kompo- zicijo, ki je bila višek impresionistič- nega slikarstva. Krov parnika, poln potnikov. Vsi brez izjeme imajo morsk- bolezni. Diomed je jih je slikal v raznih stadijih in fazah te bolezni. Celo nje- govji prijatelji so priznavali, da spada ta ideja med dragulje impresionizma. Slika je bila že gotova, manikal je sa- mo še pes, ki je pomagal mornarjem snaziti krov.

Mister Vanderguld je zopet prišel iz Amerike.

Ogledal si je sliko na stojalu.

— Ta slika bo stala 150.000 fran- kov, — je dejal Diomed.

— Kupim jo.

— Če zna slikarjev čopič izvleči iz nič 150.000 frankov, si slikar pač la- kho dovolj nedolžno zabavo, da zavre ženo, ki ima milijone.

Sredi plodonosnega dela so prihiteli v atelje vohuni in povedali Diomedu, da je zagoneetni pridigar zopet v tajni sobi, sam z mistress Debora.

Vzel je seboj dva prijatelja in hitel na vso moč tja. Spotoma so povabili še policijskega komisarja in ključavni- čarja. Nepričakovano so vdrli v pa- lačo.

Vrata skrivnostne sobe so bila za- klenjena.

— V imenu zakona! — je zakričal policijski komisar in potkal na vrata.

Nobenega odgovora.

Poklicali so ključavničarja, da odpre vrata.

Soba je imela dvona vrata. Na dru-

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlič

Roman.

Ford. Ameriška pločevinasta karoserija. Obrabljena. Štiri pnevmatike v zelo dobrem stanju, še napolnjenjene. Motor vsaj na videz ni nudi nič posebnega. V posodi nekaj litrov bencina.

Dva obrata ročice. Zaropotal je motor, ki ga je Erik takoj ustavil. Ve, kar je hotel vedeti. Volan je v redu, vse drugo tudi funkcionira. Avtomobil torej ni bil zapuščen vsled nesreče.

Oglejmo si malo karoserijo, blazine... streho... kovčeg. Pregledujemo, iščemo, trkammo, obračamo... Nič! Vratca! Obita! Ah!

Na levi strani blizu vrat, na kraju, kjer se primemo, ko vstopimo, je našel Erik v špranjici, nastali slučajno na ta način, da se je rob pločevine za spoznanje premaknil, majhno krpico, košček zarijeval, zmečkane volne, odtrgan košček obleke...

Erik se je ni dotaknil. Volnena vložka bi utegnila razpasti.

— Prosim, odprite mi oddelek št. 201, zadeva Richarda Ciruguea. — je zapovedal redarju, ki ga je spremljal.

Tu je Richardova prtljaga, njegov kovčeg, štirje klobuki, obleke, tu je zarijeval in zmečkan plašč, ki ga je Erik videl na njem v Nogentu, ki ga je znova opazil v Dijonu in na katerega je naletel tudi v Charlottini prisotnosti v zavodu za sodno medicino.

Pobral je plašč in se vrnil v oddelek št. 173. Primerjal je blago z odtrganim koščkom. Pregledal je plašč in našel spodaj na desnem rokavu komaj vidno luknjico.

Po parketu so zadoneli težki koraki. — No, a kaj je sicer novega, gospod Alban? Kaj počenja dobri bog? Rekli so mi, da ste tu. Prihajam iz Villejuifa. Ah! Ta Pantru, to vam je poslobojnen hudič. Nu torej, a zdaj mi kaj povejete. Kaj počenjate v tem oddeku?

— Marcelin! Pogledite!

— Te! Te! Te! Tale plašč je nedvomno vstopil v tale avtomobil.

— A kdo je nosil ta plašč, Marcelin?

— Cirugue! Cirugue iz Dijona! Oh! Moje oči si vse dobro zapomnijo.

— Ni moral biti baš Cirugue, dragi Marcelin. Toda bil je on. To je avtomobil, ki ga je pripeljal 15. januarja ob 23. zvečer na kolodvor na Place de la Madelaine, da bi mogel na vlak, ki je odhajal v Dijon. Vozil se je s kovčgom, čigar sledovi se poznajo tu na platnu. Zapuščen avtomobil. Napačna številka. Sofer izginil. Zakaj? Nu torej, povejte mi kaj! Saj to je vendar očividno.

— Domnevam, da je sofer vedel, kaj je v kovčgu ali pa je vsaj pomagati Cirugueu naložiti in odložiti ga ter je po teži in zunanosti sodil, da mora

biti v njem nekaj dragocenega, kar bi bilo vredno ukrasti.

— No, no, nato zasleduje Ciruguea, kaj ne? Ve, da potuje v Dijon. Odpelje se z istim vlakom...

— Načrt je bil nedvomno dobro zasnovan, gospod Alban. Kar spomnite se na način, kako je bilo vlomljeno pri Pelitotovih. In zdaj pa še napačna številka avtomobila.

— Jaz pa pravim: vstopil je v isti vlak, počakal v Dijonu, da je odšel Cirugue k Pelitotovim, potem je pa prežal na ugoden trenutek in opravil svoj zločinski posel. Očividno so mu bile znane vse navade njegove žrtve. O tem je težko dvomiti.

— Da, toda kakšno vlogo naj bi igral pri tem Cirugue iz Pontaliera, gospod Alban? Ne smete pozabiti, da sta vstopila ponoči med 15. in 16. januarjem v vlak, ki odhaja v Dijon, dva Ciruguea. Eden se je ustavil v Dijonu, da podleže srčni napaki, drugi je pa vstopil v vlak, ki vozi v Pontarlier, da tam umre.

— Dobro... Sofer je bil gotovo o vsem poučen... Vedel je, da se mislita pajaša v Dijonu lošiti.

— Kaj pa onih 25.000 frankov, ki so jih našli pri Cirugueu iz Pontaliera?

— Morda sofer ni vedel, da ima mož toliko denarja pri sebi. Ali je pa raje zasledoval Ciruguea iz Dijona, lastnika kovčega, o katerem je vedel, da ga bo pri Pelitotovih prav lahko spravil s sveta.

— Je še boljša razlaga, gospod Alban!

— Katera? — je vprašal detektiv-amater radovedno.

— Kaj so morali biti v avtomobilu trije? Dva vendar zadostujeta, pritožim!

— A sofer?

— Sofer? Ta sofer se je imenoval Cirugue! Cirugue iz Pontaliera, vam pravim! Njegova naloga je bila pripeljati svojega dvojnika v avtomobilom na kolodvor, nato pa vrniti se lepo mirno domov. Toda lopov je imel pri tem slabe namene. Ukrasti je hotel kovčeg in odpraviti svojega dvojnika v krtovo deželo. Ukrasti kovčeg in 25.000 frankov, k vragu! Samo da se mož ni nadejal, da bo plačal smrt drugega s svojo glavo.

— Dovolite, — je dejal Erik in spravljal zmoto mirno v žep. — da pogledam protokole, ki so bili sestavljeni v Dijonu in Pontalieru.

— Seveda seveda! Vrniva se v mojo pisarno... Vsekakor ste napravili tu veliko napako, gospod Alban, in to ni malenkost — Eh! Redar! Odredi, naj prepeljejo ta avtomobil v od-

delek št. 201. Skrivnost Richarda Ciruguea, eh... Potem se pa pripravi, da dobiš cel kup razne ropotije iz Villejuifa. — Ah, gospod Alban, ta Pantru, to vam je lopov vseh lopovov. Prav kar sem preživel s sodnimi izvedenci tri najkrajše ure svojega življenja. Ohe! In pogledite, kaj sem zavohal v stolpu kralja Jana: tale notež!

Sla sta skupaj. Marcelin je prisilil Erika, da se je ustavil. Nato je zamahnil z roko, v kateri je držal v rdeče usnje vezan notež.

— Od kar svet stoji, — je spregovoril detektiv zmagoslavno. — še ni bilo tako strašnih in prepričevalnih dokazov proti zločinu, kakor jih imamo zdaj. To je hujše nego kuhinjski štedilnik, v katerem smo našli ostanke človeških kosti. Strašneje nego kup pepela v stolpu — sto kil pepela, gospod Alban, v pepelu pa pet odstotkov fosfata, dočim ga je v navadnem samo en odstotek. Pepel in oglje, pomešano z ostanke človeških kosti in človeških zob, izvirajočih od sežganih trupel. Vsega skupaj je bilo po mnenju dr. Jaquesa dvesto dvajsetdeset koščkov lobanj, hrbtenic, nog, rok, lakti in lopatic, vse seveda ostanke človeških trupel večinoma umorjenih in sežganih žensk.

— Oh! Marcelin! Prosim vas! — je dejal Erik nestrono.

Toda komisar ga je prijel za rokav.

— V tem kupu pepela sem našel tudi gumbce, zaponke, glavničke, kovinske dele podvez; skratka to, kar more ostati od dobro prepečenih dam in deklet. No torej (ne, ne pustim vas, dokler si ne ogledate tega noteža) — no torej, notež je še strašnejši, nego štedilnik, crkneni psi, ki smo jih našli z zanko okrog vratu, kup pepela, koščki kosti in glavnički, vsi obžgani in skrivljeni.

«Bastilla — 2. aprila — ob 10.

Pantin — 4. maja — ob 14.

Reine-Blauhe — 13. maja — ob 17.

Archives — 1. junija — ob 10.

Auteuil — 12. junija — ob 16.

— Deset beležk, gospod Alban. Vse drugo prepustim vam. Deset beležk!

— No in?

— No torej, to odgovarja desetim Pantruemim žrtvam. Od teh je bilo devet žensk in en mladenič. Vse so stanovale bližnjih hiš videli, kako so šli v stolp kralja Jana in kako so se izprehajali po vrhu. Toda izginili so brez sledu, nihče več jih ni videl. Bastilla, Pantru, to je način nazivanja oseb z imenom kraja, kjer so bivali ali kjer se je vampir z njimi sestal. Datum in čas označuje datum in čas usmrtnice.

Erik je skomignil z rameni.

— Fantazija, Marcelin!

Med pogovorom sta prispela v komisarjevo pisarno.

— Dajte mi akte o Richardu Cirugueu, Marcelin.

Erik je sedel v naslanjač Césarja Marcelina, ki mu je sedel nasproti in

začel znova govoriti s svinčnikom v roki. Risal je na listič podobno kuhinjskega štedilnika.

— Ali ne mislite, — je vprašal Erik sredi čitanja, — da bi kazalo pričeti strožjo preiskavo na kolodvoru v Dijonu?

— To zadevo uredim še danes.

Erik je ves v skrbeh molčal, Marcelin je pa čakal po lističu in govoril brez konca in kraja.

— Našli smo sedemdeset zob! — je dejal in narisal usta, ki bi bila lahko reklama za zobni prašek. — In veste, nekateri so lepi, zelo lepi. Toda o krvi nikjer duha ne slišha. Sicer pa to nima nobenega pomena. Opraviti imamo z zločincem, ki spominja na Meneseloua, Pela in Carrarya. Tudi oni so razrezali svoje žrtve. Samo motiv umorov je dvomljiv. Jaz pravim, da gre za rop. Govori se o alkimiji, filozofskem kamnu. Pantru naj bi bil novi Gilles de Rais. Hotel je baje odkriti transmutacijo kovin — sintezo zlata, kakor pravijo zdaj, in vsako ve, da je igrala človeška kri pri teh eksperimentih vedno važno vlogo. V kuhinji stolpa kralja Jana smo res našli nekaj kemikalij, enovet in stekleničic. Neopomen, primitivni laboratorij. Vse to so same prazne čenče. Drugi zopet govore o ljudožrstvu. To se mi zdi verjetnejše. Vendar sem pa trdno prepričan, da je Pantru tolovaj in morilec. Toda kdo so njegove žrtve? Kakšna imena se skrivajo pod zagoneznimi beležkami Bastilla, Pantru itd.? In kje je Pantru sam? Ah! Veste, to je neverjetno napeto. O tem bi se dal napisati cel roman. Pravim vam, da mi ta afera pripomore do slave.

— Isto ste trdili tudi o zadevi Richarda Ciruguea! — je zamrmral Erik skozi stisnjene zobe. — Ah! Nato pa, ne, čujte, Marcelin, ne čakajte po robu listin, prosim vas! To je res duhoviti način izražanja svojega prezira. Ne pozabite, da ta zadeva še ni pojasnjena, da ji pridem jaz do dna, da tudi jaz delam in da mi je Pantrueva afera lanki snež.

Baš v istem hipu se je pojavil na pragu službojuči redar.

— Gospod šef, — je dejal, — zunaj stoji neki gospod, ki bi rad z vami govoril.

— Kako se piše?

Za redarjevim hrbtom se je pojavil prestrašen mož in redar se je hitro obrnil, da bi mu zabil vstoj. Toda prišlec se je požuril in spregovoril plaho:

— Carangeon iz Villejuifa...

— Prihajate v zadevi zloglasnega Pantrua? — je vprašal Marcelin in planil pokonci.

Prišlec je priklimal z glavo.

— Gospod Alban, ste že končali?

— Moram, — je odgovoril Erik užaljeno.

Marcelin je hitro zbral raztresene akte o zadevi Richarda Ciruguea. Zve-

zal jih je in vrzel na kup kjer je bilo že vse polno starih aktov. Nato je položil na pisalno mizo akte pod imenom Pantru tako zmagoslavno, kakor da jih polaga na prestol.

Erik je ozlovoljen in poparjen odšel. Je bil poražen? Se več: bil je trdno prepričan, da podleže v tekmi z Marcelinom.

Na koncu hodnika, ko je zavil za vogal, mu je prišla naproti visoka postava.

— Claude, kam greš?

— Glej no, to je pa res presenetljiv quo vadis! Grem!

— Odveč... Pojdiva od tod.

VI.

Claude in Erik sta odhajala skupaj po mračnem hodniku. Oba sta bila nekam poparjena. Claude je poslušal Erikovo pripovedovanje.

...in zato, dragi prijatelji, pojde zadeva Richarda Ciruguea kmalu v registraturo, kjer bo prepuščena svoji usodi. Na to morava biti pripravljena.

— Oh!

— Da, zaregistrirana bo, kakor je bila zadeva Manon Duguetove. In zdi se mi, da čaka ista usoda tudi afera tega vrazjega Pantrua.

Pri teh besedah sta oba instinktivno obrnila glave.

Na koncu hodnika se je pojavil mož, ki je tekkel za njima, kar so ga nesle noge.

Bil je vratar.

— Gospod Alban! — je dejal ves zasopel. — Gospod Marcelin vas prosti, da se vrnete k njemu. Na vso moč sem hitel za vami... Pravi, da bi vam rad nekaj povedal.

— Pojdiva! — je dejal Erik.

Carangeon se ni ganil z mesta. Bil je tu, vstal je in se nerodno priklonil, nagnil je plešasto glavo na stran in gledal vse z očmi, polnimi spoštovanja in uradne postrežljivosti. Držal se je dostojanstveno, a obenem skromno, kakor vse priče velikih afer.

Sedite, prosim, — je dejal Marcelin. — Noto je zarjul: — Gospodična Luiza, ali pridete že enkrat s tem strojem, eh? Gospod Carangeon bo pripovedoval, vi pa kar natipkajte, da pojde hitreje od rok. — Vaše ime...

— Carangeon, Honoré Charles.

— Poklic...

— Trgovca z vinom in opojnimi pi-

jačami.

— Stnuiete...

— V Villejuifu 92, ulica des Ecoles.

— Ali stanujete v bližini stolpa kralja Jana?

— Da, in bil sem med prvimi, ki so zavohali dušiči dim, ki se je valil iz dimnika tega stolpa.

— Zakaj niste opozorili policije?

— Kakor vsako leto sem imel tudi letos trgovske opravke v Španiji. Bil sem deli časa odsoten. Vrnil sem se šele včeraj. Odpotoval sem na tri tedne prej, predno se je pričela preiskava v zadevi tega zloglasnega Pantrua.

NAJHITREJŠI.

Trije tekmovalci se pogovarjajo o hitrosti. Prvi pravi: — Kadar se peljem z največjo hitrostjo, se mi zde brzotjavni drogi kakor plot. — A meni, — pravi drugi, — se zde kamni, na katerih so označeni kilometri, kakor nizki zid. — To še ni nič, — se oglasi tretji, — kadar dirkam jaz okrog stadiona, drvim s tako silo, da vidim zadaj na svojem vozu številko.

IZLEČIL JO JE.

— Kako se počuti tvoja tašča? Jo je dr. N. izlečil?

— Popolnoma. Vsakomur bi priporočal njegov recept. Saj se spominjaš, kako hudo je jecljala.

— Seveda se spominjam, a zdaj ne jeclja več?

— Ne. Izpila je nekaj kapljic predpisane lekarstva in zdaj je onemela.

Moulin Rouge! Mladini neprimerno! Montmartre!

PARIŠKI APAŠI

in najlepše barske plesalke v najnovejšem nemško-francoskem «Uta» vefilmu

PANAMA

Krasna drama iz nočnega življenja Pariza po slavnom francoskem romanu «Les innocents».

V glavnih vlogah znameniti nemški in francoski igralci:

Jaques Catelain, Lia Eibenschutz, Ruth Weyher

in drugi.

Ameriško društvo za pobijanje nemoralne v Babylonu greha — v Parizu. Nočna zabavišča pariske elite in najmlajših slojev — apašev. Zločin, kotni lokali. — Opij. — Apaški plesi. — Origin-

alni Charleston. — Zamorski jazzband. — Briljantna zapovednica bogate Američanke. — Temni načrti apašev. — Ljubezen apaške glavarje. — Njegovi načrti. — Bivša ljubica. — Boj apašev. — Zmaga.

Najlepši apaški vefilm sedanosti!

Premijero v Jugoslaviji predvaja danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Predstave jutri, v nedeljo, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon št. 2124.

Ameriške zanimivosti

Usoda morilcev urednika Snyderja. — Zanimiva statistika o pijančevanju, smrtnih nesrečah in zapravljenosti. — Chamberlainova smola. — Svojevrsten rekord.

O zločinu Ruth Snyderjeve in njenega ljubimca Grayja smo že opetovano poročali. Kakor znano, sta umorila moža Snyderjeve, urednika Snyderja in sta bila radi umora obsojena na smrt na električnem stolu. Obsojenci je potrdilo tudi višje sodišče in sedaj javljajo, da je tudi guverner Smith odklonil pomilosočenje. Če v zadnjem hipu ni prispel akt pomilosočenja, sta bila Snyderjeva in Gray justicirana 12. t. m. S tem je zaključen zadnji akt drame, ki je vzbujala v Ameriki splošno senzacijo.

Iz ameriških listov posnemamo prav zanimive statistične podatke. Seveda se listi največ bavijo s prohibicijo, ki menda vsem Američanom dela največje glavobole. Tako poročajo iz Washingtona, da je bilo v preteklem letu v Ameriki radi pijanosti aretiranih 711.889 oseb. V primeri s prejšnjimi leti je opaziti, da število kršiteljev prohibicije vsako leto narašča. Leta 1924. je bilo radi pijanosti aretiranih 650.961, leta 1925. 687.812, leta 1926 pa okoli 700.000 oseb.

Radi uživanja alkoholnih pijač je umrlo v sedmih letih prohibicije okoli 65.000 ljudi. Ameriški vseučiliški profesor Charles A. Reed je mnenja, da pretirana prohibicija samo škoduje ameriški narodu in zastopala stališče, da je alkohol normalni del možganske snovi. Če izigne alkohol iz možganov, je razumljivo, da se želja in pohlep po pijači v človeku podvoji.

Ameriški delavec je sicer v primeri z evropskim dobro plačan, vendar je njegovo delo silno naporno in združeno z velikim rizikom. To dokazuje dejstvo, da se je lani v ameriških tavnaricah ponesrečilo okoli 350.000 delavcev, od teh 50.000 smrtno. To je bilo samo v tavnaricah, koliko pa je bilo žrtev v rudnikih statistika ne navaja.

Za igrače izda Američan ogromne svote. Trgovinsko ministrstvo je ugotovilo, da se je o božiču prodalo za črt milijarde dolarjev igrač. Dočim so prejšnja leta Američani igrače večinoma uvažali, so to pot krili dve tretjini porabe z domačimi izdelki. Tretjino blaga so importirali in to večinoma iz Nemčije, zlasti iz Nürnberga, kjer je sedež industrije igrač.

Ameriški letalec Chamberlin, ki je lani z Levinom preletel ocean, je te dni startal na letališču Rooseveltfield k vztrajnemu poletu, da pobije zrušitvi rekord, ki sta ga postavila lani nemška pilota Edvard in Ristič, ki sta ostala polnih 52 ur v zraku. Chamberlin je pred poletom izjavil, da upa vzdržati tri dni in dve noči v zraku. Vzel

je s seboj 450 galon goriva, za prehrano sendviče, več steklenic črne kave in ocvrte piščance. Polet pa ni uspel, kajti že po šesturnem kroženju nad letališčem je moral letalo radi defekta motorja pristati. Chamberlin ponovi svoj poskus v najkrajšem času.

Pred dnevi smo poročali, da je v Italiji umrl brigant, ki je preživel okoli 50 let v ječi. Amerika je pa dosegla v tem pogledu rekord. V državni jetnišnici v Charlestonu sedi mož, ki je nad polovico svojega življenja preživel v ječi. Kot 15letni deček je bil radi umora nekega petletnega dečka obsojen na smrt, v zaporu pa je tudi priznal, da je umoril tudi neko dekle. Kot nedoleten zločinec je bil pomiloščen na do smrtne ječe. Vsa ameriška javnost se sedaj odkrito zavzema za to, da bi vlada jetnika, ki je star že 65 let, pomiloštila. Vsekakor bi bila to ironija, kajti kako naj se jetnik na svoja stara leta zviži v nove razmere, kaj naj počne in kam naj se obrne. Bolje je, da umre tam, kjer je preživel večino svojega življenja.

Izpred sodišča

VILJEM IN NJEGOVA LJUBEZEN.

Bil je že par mesecev brez službe. Hodil je po ljubljani, veselo požvižgaval in se jezil na svoj prazen želodec. Zašel mu je korak tudi na Večno pot, kjer je služila mlada, še neizkušena Rezika. Ko je prišel Vilko mimo, je baš stala pred hišo in čistila pločnik.

— Dober dan, gospodična, se klanjam do tal je prijazno pozdravil Vilko in zapeljivo pogledal lepo blondinko, da jo je kar nekaj zapeljal pri srcu.

— Bog daj prav dober dan, je zagostolela Rezika v odzdrav in milo pogledala vitkega kavalirja.

Pa jo je Viljem povprašal, kam pelje Večna pot, če je dekle v službi zadovoljno in tako dalje. Rezika mu je vsa blažena odgovarjala. Predno je šel Viljem dalje, je povedal Reziki prav zaupno, da je bolničar v Beogradu, da ima dobro plačo in malo dela, da so mu dali dopust, da je zdaj par tednov prost in upa, da se bosta z Reziko še videla. Rezika je verjela njegovim besedam in domenila sta se za prihodnji sestanek. Viljem je koval železo, dokler je bilo vroče, pihal je dekletu na dušo, da so se ji v srcu kar vnevale iskre in je postala vsa navdušena za svojega znanca, ki je po-

stal kmalu njen zaročenec. Da je Rezika še bolj zmešal, je šel z njo v šentpetersko župnišče, kjer je naročil oklice. Dejal je deklici, da ima do 10. maja dopust, to je bilo namreč lani, prav na ta dan je pa tudi doletel svojo poroko. Ko je bila uboga služkinja dovolj zbegana, je izrazil od nje 5100 dinarjev, ves njen prihranek, ki ga je sirota imela, in izginil brez sledova.

Obtožnica je dolžila Viljema, da je ogoljufal služkinjo Rezo in da se je lani tudi par mesecev brez dela potepal in ni dokazal, da se pošteno preživlja.

Pred senatom je Rezika jokala, saj je vedela, da ne bo nikoli več videla svojih težko prisluženih dinarjev, a Viljem je trdil, da se je res hotel z njo poročiti.

Predsednik: — Rezika vam je dala denar, da bi bili nakupili pohištvo, pa ste ga zapravili?

Obtoženec: — Kupil sem obleko in perilo ženini mora biti lepo oblečena, nekaj sem pa res zabunkal. Poroko mi je pa Rezika sama odpovedala.

— Kako neki, če ste se na dan poroke kar skrili?

— Ne gospod, skrili sem se le, ker sem bil brezposeln.

Rezika je bila pod prislogo zasilšana.

Predsednik: Le povejte Rezika, kako je bilo!

Ona: Bilo je meseca aprila. Srečal me je in me nagovoril, jezik mu je tekkel kot z medom namazan, vse sem mu verjela. Prvi sestanek vsa imela v Florijanski ulici. Šlo je vse zelo hitro. Poiskala sva priče, šla na oklice in potem k izpraševanju. Vilko je lagal, da ima premalo denarja, da ima samo okoli 25.000 Din. Pravil je, da ima v Beogradu dobro službo. Ker pa ni dvakrat enako govoril, se mi je naposled zdela zadeva sumljiva. Pojzvedovala sem o njem in dogajala, da nima službe, da lo šele išče. Ker se je vedno bolj čudno vedel, sem jela sumiti, da mu gre samo za denar. Poleg denarja sem mu dala tudi nekaj drugih stvari. Z njim nisem nikoli nič zapravila, a pri njem pa nisem videla niti počene pare noli. Poroko je odlašal, češ da še nima česar urejenega. Na dan poroke sem ponesla, pa ga ni bilo nikjer.

Obtoženec: Obleko sem kupil in šel v Beograd iskat službo.

Predsednik: Kajpa, kdo vam bo to verjel, na veselično potovanje ste šli v Beograd, a ko je odšla za vami vaša temna senca —

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomest. delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.

Prodaja na obroke. — Ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

PREMOG domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/1.

Radi velike zaloge SPOJK (Klammer)

damo vsakemu popolnoma zastonj

prvovrstni strojek za spajanje listov, znamke SKREBA, ako dotičnik naroči najmanj 10 skatlic SKREBA-SPOJK

A. Prašeli, Zagreb, Margaretska 4

„Prijatelj zdravih tolažba bolnih“

lahko so nazivali že naši starši in dedje pravi lepo dišeči »FELLERJEV« bol ublažujoči

„ELSA-FLUID“

tako so nazivali več kot 30 let njegovi zvesti odjemalci to priljubljeno narodno sredstvo in kozmetikum ter v mnogih za hvalnih listinah priznavajo, da se imajo zahvaliti edino pravemu Fellerjevemu »ELSA-FLUIDU«, ako so se obvarovali pred prehladom, kihanjem, influenco, gripo, kašljem, hripavostjo, kakor tudi da niso trpeli na nespajanje, nervozi in slabosti.

Kaj je vzrok vsem tem težavam? V največji meri je krivo nezadostno negovanje telesa in slabi obtok krvi! Toda s čim se telo najbolje neguje in na kak način se krvotok najneškodljiveje in najugodnejše pospešuje? Potom otiranja, mazanja in pranja s pravim »Fellerjevim« Elsafluidom, kateri je prirejen iz sokov raznih zdravih rastlin, in koja uporaba — zunanja, kakor tudi notranja — prija želodcu in vsemu ostalemu telesu. Poizkusite! Kmalu bo vaše razpoloženje veselo, vaš tek izvrsten, volja do dela se bo ojačila, čutili se boste osveženi in pomlajeni! Toda kje si boste nabavili najceneje pravi »Fellerjev« Elsa-fluid?

V lekarnah in vseh tozadevnih trgovinah, kjerkoli ga boste zahtevali. — Povsod boste plačali za poizkusno stekleničico 6.— Din, za dvojno 9.— Din, za specialno steklenico 26.— Din. Ali ako naročite direktno po pošti, stane z omotom in poštnino vred 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62.— Din. — Nasprotno 27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih samo 139.— Din. Naslov označite jasno:

LEKARNARJU

EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsatrg 238 Hrvatska

Mestni pogrebni zavod

v Ljubljani

SE JE PRESELIL

in posluje od 16. januarja 1928 dalje v lastnih prostorih

na AMBROŽEVEM TRGU št. 7

(Poslaja cestne elektr. železnice pri Št. Petarskem mostu) Telefon 2015

P. n. občinstvo se naproša, da se v slučaju potrebe zgleda v uradnih prostorih na Ambroževem trgu 7, pritličje levo, kjer je zavod vsak čas in ob vsaki uri na razpolago.

P. n. občinstvo se dalje opozarja, da prevzema zavod prepeljave umrlih v Ljubljano ali iz Ljubljane, v tu- in inozemstvo po najnižjih cenah.

Velika zaloga vsakovrstnih lesenih in kovinskih krst ter vseh drugih pogrebnih potrebščin.

Dve stavbni parceli

(vogalni), krasna lega — napro. — Naslov v upravi »Slov. Narodna« 46

Enovrstne harmonike,

pravo ročno delo, po Din 80.— komad razpošilja izdelovalnica harmonik »Slovenija«, Pruj 1. — Znesek je vplosliti vnaprej ter priložiti 22.— Din za poštino. — Trivrstne in hromatične harmonike na obroke. 69

Posredništvo

v BEOGRADU za vsakovrstne trgovske zadeve pri državnih oblastih, ofertalne licitacije, trgovska podjetja; prevzema zastopništva — Dopise na: Šibenik, Beograd, Birčaninova 15 a.

Proti NAHODU sigurno učinkuje prašek za nosljanje „NUHAN“

1 doza Din 5.— Priporoča: lekarna Mr. BAROVEC, Ljubljana (Kongresni trg)

Prodajalco

izurjeno v delikatesni trgovini — sprejemem takoj. — Naslov v upravi »Slov. Narodna« 73

Lokal

ugoden za trgovino ali obrt v Spodnji Šiški, Celovška cesta 42. — oddam v najem. — Vpraša se v kisarni Jos. Vodnika istotam. 72

Spalna oprava

iz mehkega lesa — ceno napro. — pri mizarju Velkavrh, Krakovska ulica 7 — Naročila in popravila se sprejemajo. 71

Zastopnike

in zastopnice za prodajo srečk na obroke išče — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor. Gosposka ulica 25. 77/L

Tvornica subhomesnatega blaga

z električnim pogonom, vsem potrebnim inventarjem, zlasti več strojev za mešanje in mletje mesa ter polnjenje klobas itd., s sušilnico, skladiščem, vozovi, konji, tehničarji itd. — prodam jako ugodno radi drugega podjetja — Samo resni reflektanti dobe informacije brez označbe naslova do končnega dogovora potom agencije Intermisor, Zagreb, Samostanska 9. M 55. — Telefon 21—64.

Zvišali smo našo energijo ter znižujemo cene naših proizvodov za mehanično umetno vezenje, entlanje, ažuriranje, predtiskanje

Matek & Mikeš, Ljubljana

Dalmatinova ulica 13, poleg hotela »Štrukelj« 143

Urejujete si prebavo, da vam minejo bolezni!

Bolezni želodca in čreves, telesno zaprtje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja, zlata žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave. Urejujete si prebavo s preizkušenim eliksirjem »FIGOL«, da premine bolezen.

»FIGOL« eliksir urejuje prebavo in m vrača zdravje.

»FIGOL« se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja s poštnim povzetjem z navodilom vred LEKARNA DR. SEMELIC, DUBROVNIK 2.

Izvirni zabojček s 3 klenicami, omotom in poštnino Din 105.—, z 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din

OTVORITEV TRGOVINE.

Cenj. ob instvu naznanjam, da združim s svojo mesarijo na Rimski cesti št. 21 tudi

trgovino mesnih izdelkov,

katero otvorim v torek 17. januarja 1928

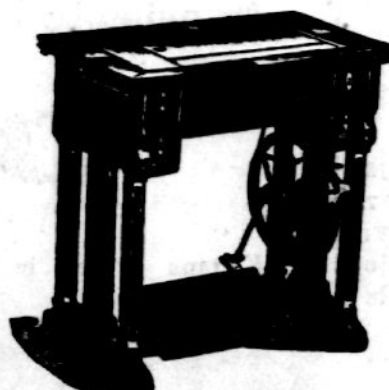
ter jo priporočam še za natančno naklonjenost.

Točna postrežba! Sveže blago! Solidne cene!

JOSIP MARČAN

mesar in prekajevalec

Ljubljana, Rimska cesta 21

Od dobrih šivalnih strojev in koleso so najboljši znamke GRITZNER in Adler

za dom, obrt in industrijo.

NOVOST!! Šivalni stroj kot: Damska pisalna miza

Samo pri **JOSIP PETELINC**

Tudi na obroke.

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Pouk v voženju brezplačen

Cene nizke

15 letna garancija

Lovske puške

flobert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo.

Dr. Schaeferja Epilepsan

epilepsiji, krčem, padavičnosti

že 15 let najbujje prikužen

Vsak dan prhajajo prznaja

Natančnejša pojasnila n razpošiljava

Apoteka Sv. Stepana Mr. M. Fister Osliek III.

Šivalni stroji!!

Izborna konstrukcija in eleganca izvršev iz lastne tovarne.

15 letna garancija.

Vezenje se počne pri nakupu brezplačno. — PISALNI STROJI „ADLER“.

Kolesa iz pr in 10 arm — „Dürkopp“.

„Styria“ „Waffelrad“ (Orožno kolo).

Pletilni stroji večno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Dr. e se tudi na obroke. Ceniki zastonj in franco

Ivan Jax & sin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

St 1033-28, ref. IX

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje od dajo

kleparskih in krovskih del

za palačo »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni razpisni pripomočki in podatki se dobe, počenši s 14. januarjem 1928, med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II. Ponudbe je vložiti najkasneje do 28. januarja 1928 do 11. ure dopoldne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 11. januarja 1928.

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUžno AMERIko

vrazilijo-Uruguay-Argentinio Kubo-Chile-Peru

informacije brezplačno pri podzastopniku

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26

Objava

Uprava držav. monopolov razpisuje drugo ponudbeno dražbo za nabavo Diesellovega motorja z okoli 120 - 125 HP z odgovarjajočim električnim generatorjem in drugim materijalom za državno markarnico v Beogradu za razširjenje njene električne centrale.

Dražba bo dne 7. februarja 1928 ob 11. uri v pisarni upravnika drž. monopolov.

Pogoji in načrti se dobe v pisarni industrij. oddelka uprave drž. monopolov od 8. do 12. vsak delavnik.

Vsak dražitelj je dolžan položiti kavcijo v depozitni blagajni uprave držav. monopolov najkasneje do 10. ure na dan dražbe. Za državljane kraljevine S. H. S. znaša kavcija 5%, za inozemce pa 10% od ponujene cene.

Iz pisarne industrijskega oddelka uprave držav. monopolov I. M. br. 134/320 od 4. januarja 1928.

Originalne barve,

matrice (kote) oddani papir za Gestetner Cycloster, specialni papir za razmnoževanje, se dobi vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6-1 Telefon 2980

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrste kredite, eskomтира menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji